Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

NĂM THỨ 30
SỐ 5550

Ngày thứ hai
8 Mai. 1937

Ngày 23
tháng ba (thiếu)
NĂM ĐINH-SỬU

LỤC TỈNH TÂN VĂN

CHỦ-NHƠN: NGUYỄN-VĂN-CỦA

Mua báo xin trả tiền trước cho ông Nguyễn-văn-Của.
Gởi bài vở cho ông Lâm-văn-Ngọ.

XUẤT BẢN HẰNG NGÀY

BÁO-QUÁN: 57, Rue Lucien Mossard, 57 — SAIGON

Dây thép tắt: LUCTINH — Dây thép nói: 203

CHỦ-NHIỆM: LÂM-VĂN-NGỌ

Thay mặt cho tòa báo bên Pháp-Quốc
COMPTOIR INTERNATIONAL DE PUBLICITÉ
9, Rue Tronchet — PARIS (VIII°)

GIÁ BÁO

Một năm	12$00
Sáu tháng	6 50
Ba tháng	3 50
Mỗi số	0 04

DÉPOT LÉGAL INDOCHINE N° A.9013

TRÊN ĐƯỜNG CHẤN HƯNG NÔNG-NGHIỆP

Một cách giúp ích cho nông gia chắc chắn được mùa

Guồng tre nứa với guồng bằng kim-khí — Ông Riteaud giám-đốc Nông-phố Ngân-hàng và viện khảo-cứu khoa-học sẽ khuyến-khích dân lập nông-gia tiểu liên-đoàn

Hanam. — Đã mấy năm nay ông Ng-công-Tiều theo cách của Hà-lan chế được thứ guồng tát nước khá tiện gọi là guồng Tympan. Guồng nầy, theo ông Tiều, rất rẻ tiền, vì chỉ làm bằng tre và nứa, phủ một lần sơn. Không những thế guồng lại bền nữa.

Cũng như nhiều vùng khác, ông Tiều đã đem guồng Tympan tre ấy «ban bố» cho dân vùng Châu-xá thuộc huyện Kim-bảng (Hanam). Khi ông Tiều rời vùng nầy, ông huyện Kim-bảng Ng-ườc-Lễ cho dân làm thử, nhưng kết quả không được mỹ mản. Guồng bằng tre nứa bị ngâm nước luôn chóng hỏng, nặng không kéo lên được nhiều nước; nước lên không được hoàn toàn và khi tắc ở trong ngăn đựng nước rất khó chữa.

Ông Lễ bèn nghĩ cách thay đổi lối làm guồng.

Guồng tát nước của ông Lễ ngày nay không có hai bên mặt mà chỉ có sáu ngành đựng nước „áp liền với nhau, giữa có một cái trục và 6 ngăn tháo nước ra sau khi đã vận ở sông lên. Guồng làm bằng kẽm tuy vậy lại nhẹ hơn guồng tre nứa ngâm nước, bền, dễ chữa, tát được nhiều nước. Một lần đầu làm guồng mất độ bốn chục đồng, nhưng dùng được lâu bền.

Muốn cho có kết quả hiển nhiên, ông Lễ đem thực hành ngay.

Tại làng Khả-phong có một khu đồng điền hàng ngàn mẫu, tuy chỉ cách con sông Đáy độ vài chục thước mà suốt năm chịu bỏ không cày cấy được vì không nước. Sở dĩ dân chịu thiệt hại như vậy cũng bởi mặt ruộng cao hơn mặt nước tới 5 thước. Ông Lễ bèn cho đặt ngay 13 bộ guồng mới kia tại bờ sông Đáy rồi vận nước vào cho dân tạm cày cấy 120 mẫu ruộng. Mới bắt đầu làm từ 1er Janvier đến giờ mà chỗ đồng điền bỏ hoang ấy đã thành khu ruộng có lúa xanh tốt, bông nặng chĩu. Hơn 100 mẫu ruộng nầy bỏ rẻ cũng thâu về cho dân quê 4, 5 ngàn đồng bạc thóc. Trừ vốn liếng bỏ ra làm ruộng, người ta có thể lãi được một nửa số thâu kia.

Mà số tiền đặt 13 bộ guồng máy chỉ tốn độ 600 đồng vì lúc đầu mới làm, vật liệu đều đắt cả.

Mỗi cái guồng tát 1 giờ được 60 thước khối nước lên ruộng. Hằng ngày 12 giờ, một guồng có thể tát được đủ nước cho ngót hai mẫu ruộng đang khô kiệt. Mỗi guồng chỉ dùng hai người thay phiên nhau đạp nước mà thôi.

Muốn cho mọi người rỏ sự tiện lợi của guồng bằng kẽm nầy, hôm qua ông Lễ có mời quan sứ Hanam ông Reteaud Giám-đốc Nông-phố ngân-hàng và viện khảo cứu khoa học, với nhà báo về xem công cuộc ông thực hành được.

Trước mắt mọi người và trước bộ guồng kẽm, ông Lễ có giải bày về cách nên lợi dụng guồng nầy:

«Từ trước đến giờ, lời ông huyện, người ta tuyên bố guồng Tympan bằng cách khuyến khích các tư gia làm guồng, có lẽ tưởng rằng một người điền chủ có tiền có thể dùng guồng Tympan để tát nước và mong một ngày kia sẽ đem nó thay vào các thứ gàu dai, gàu sòng hiện thông dụng ở chốn thôn-quê. Ý tưởng ấy có phần sai lầm và có hại cho sự truyền bá guồng Tympan.

Ở nước ta sự phân phối tài-sản rất là tỷ mỉ: ở nhiều vùng một mẫu ruộng chia ra làm 9, 10 thửa. Một người điền chủ ít khi có ruộng liền khu, phần nhiều là mỗi nơi một mảnh. Vì thế cho nên nông-gia phải chế ra các dụng-cụ nhẹ nhàng để đem đi chỗ nầy chỗ khác cho được tiện lợi. Các khí-cụ ấy rất rẻ tiền, thực là hợp với tình thế canh-nông ở xứ ta lắm. Như vậy thì có thể tưởng tượng rằng một người nhà quê dám bỏ tiền ra làm guồng Tympan là một thứ kinh càng nặng nề; mỗi khi đặt cho được thăng bằng rất là khó vì phải đặt ở mặt ruộng là nơi có bùn lầy, có khi đặt xong, trèo lên, guồng bị nặng thụt sâu xuống không đạp được tất lại phải nhắc lên đặt lại; ai đã thử qua mới biết việc đặt guồng ở trên bãi bùn phiền phức khó khăn là nhường nào.

Nếu đã định dùng guồng Tympan thay vào gàu dai, gàu sòng, tất phải có nhiều cái để tát truyền nhưng một cái đã đắt tới chục bạc thì số tiền dùng để chế 5, 6 cái đã là một cái vốn khá to, dám hỏi ai là người dám bỏ số tiền ấy ra mà thử? Chắc rằng ai đã biết suy tính lợi hại tất không dám dùng guồng Tympan và nhất là guồng bằng tre chóng hỏng.

Vậy tưởng muốn truyền-bá guồng Tympan ở thôn-quê, trước hết tưởng cần lập các đoàn-thể nông-gia đã. Các điền-chủ một khu ruộng ở gần sông ngòi hồ ao muốn tránh khỏi nạn hạn hán có thể chung nhau tiền làm một hay nhiều bộ guồng. Tiền chi phí sẽ chia ra các chủ ai có nhiều ruộng chịu nhiều, ít ruộng chịu ít, như thế thì không ai phải chịu phí tổn nhiều. Các điền-chủ ấy có thể cắt phiên nhau ra đạp guồng mà không phải thuê phu hoặc có thuê phu cũng có thể định rằng đến vụ gặt sẽ lấy công mỗi sào mấy bó lúa, như vậy thì không có sự gì ngăn trở cả.

Liên-đoàn Nông-gia cần phải lập mà có lập cũng dễ dàng, miễn là phải dần dà và bắt đầu phải làm nho nhỏ không ra ngoài phạm vi xã thôn; vì cần phải là do quyền lợi chung mà gây nên mới được.

Ở thôn-quê đã sẵn có những «phường» đặt ra để giúp đỡ lẫn nhau trong khi có việc cần, vậy nhân các cơ quan ấy dùng vào việc cứu nạn tiêu khó cho đồng-điền, tưởng không phải là một việc khó làm.

Sau khi đã có các liên đoàn ấy thì việc làm guồng tát nước cứu nạn hạn cho điền chủ cùng ở một cảnh ngộ lại có liên ca mật thiết với nhau sẽ chỉ là 1 việc thường để giải quyết mà thôi.

Vậy muốn truyền bá guồng Tympan để lợi cho dân quê, trước hết phải xếp đặt như vậy, thì guồng Tympan sẽ rất có ích, bằng cứ khuyên dân làm guồn, mà không bỏ chi việc dùng guồng, thì sự cổ động ấy sẽ không có ảnh hưởng hay: trái lại các điền chủ sẽ chán nản đổ cho guồng cái tiếng không hay là một vật không hợp cho sự làm ruộng ở xứ nầy.

Trông rõ thấy sự ích lợi guồng kẽm nầy và tính sự tìm cách làm cho các nông gia liên kết cùng nhau, ông Réteaud có nói sẽ dùng tiền của Nông-phố ngân-hàng mà khuyến khích dân quê. Khuyến khích họ hợp đoàn chỉ có cách bảo họ họp nhau lại cho có qui củ rồi cho họ vay tiền để đặt guồng nước làm cho các đồng dầu cao hay bị hạn hán đều có đủ nước dùng quanh năm.

Số tiền bỏ ra cho dân vay làm guồng sẽ thu lại trong một hạn dài để nông dân đủ sức trả.

Ông Réteaud nói rồi sẽ cho đặt guồng ở vùng hiện đang bị hạn hán trong tỉnh Bắc-ninh.

D.P.

BẢN DANH DỰ

Ông Nicolas Trương-vĩnh-Tống đặng thưởng thọ ngũ-đẳng bửu-tinh

Chúng tôi tiếp đặng tin bộ thuộc địa thăng thưởng các ông sau nầy về ngạch:

Tứ-đẳng bửu-tinh

Ông Léon Thibaudeau, Tham-biện ngạch chánh-trị Đông-pháp, hiện làm khâm-sứ Cao-miên.

Ngủ-đẳng bửu-tinh

Các ông:

René Bourret, Giáo-sư Đông-pháp

Pierre Boyer, Chánh tòa. tòa phúc án Saigon

Eugène Duvernoy, Tham-biện ngạch chánh trị Đông-pháp

Eugène Levadoux. Tham-biện ngạch chánh trị Đông pháp

Paul Levet, Lương-y sở y tế Đông pháp

Henri Marchal, Trưởng bác-cổ Viễn-đông

Paul Nicolas, Avocat général cour d'appel Hanoi.

Nicolas Trương-vĩnh-Tống Secrétaire principal

Louis Zanetta, membre fondateur de la presse coloniale Marseillaise

∴

Tiện đây chúng tôi xin chia mừng chung các ông được hân hạnh, nhứt là hai ông Pierre Boyer và Engève Duvernoy là người quen biết cùng bổn báo chủ-nhơn.

∴

Riêng phần ông Nicolas Trương-vĩnh-Tống chúng tôi tưởng nên nói qua về sự thăng thưởng rất xứng đáng nầy.

Ông Nicolas Trương-vĩnh-Tống chính là lịnh lang của nhà đại văn

Ông Nicolas Trương-vĩnh-Tống

hào J. B Pétrus Trương-vĩnh-Ký mà mấy lúc nay chúng tôi hết sức cổ-động lo làm lễ kỷ niệm đệ bách châu niên sanh nhựt. Như chúng tôi đã nói cụ Tiên Hiền Pétrus Ký trước kia suốt đời mình chỉ làm việc giúp cho hai giống dân Pháp-Nam cùng hiểu nhau mà yêu mến nhau, thì nay ông Nicolas Trương-vĩnh-Tống cũng nối nghiệp cha, ông làm giáo sư dạy tiếng Annam cho người Pháp.

Cũng nên nhắc rằng: trước kia trọn đời cụ Pétrus-Ký vẫn một lòng liêm-khiết không nhận tước lộc gì của Chánh-phủ. Đối với người có công ơn như thế, ngày nay Chánh-khủ muốn đền đáp, nên chi trước đây trong lúc dựng tượng kỷ-niệm cụ Pétrus-Ký thì Chánh-phủ có ban thưởng ngủ-bửu tinh cho người con lớn cụ là quan Đốc-phủ Trương-vĩnh Việt, nay gần đến ngày làm lễ kỷ-niệm đệ bách châu niên sanh-nhựt Chánh-phủ lại thăng thưởng cho ông Nicolas Trương-vĩnh-Tống thật là một sự ban thưởng rất xứng đáng vậy.

Cũng nên nói rỏ, sở dĩ đối với một đại gia-đình Annam có công nhiều trên con đường thân thiện Pháp Nam mà đặng Chánh-phủ biệt đãi như thế là nhờ quan Thống Đốc Pagès hết sức chăm lo bồi đắp cho con đường ấy thêm dài và gọn ghẻ hơn nữa vậy. Ấy thế chia mừng cùng ông Nicolas Trương-vĩnh-Tống chúng tôi không sao quên mà không cám ơn quan Thống-Đốc Pagès.

TIN TỨC VỀ CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

2 người ở phố Kẻ-sặt mua chung một vé trúng 6.000 đồng

Hải-dương. — Về cuộc xổ số Đông-pháp bộ Cao-mên kỳ nầy, nay mới biết rỏ người mua được vé số ấy là bà Phạm-thị-Mẹo 33 tuổi, buôn bán và đóng thuyền cho chở thuê, ở phố Kẻ-sặt số nhà 30, thuộc về làng Tràng liệt, huyện Bình-giang. Nguyên bà Mẹo có người chồng là Phạm-văn-Sắc tức chùm Sắc bị bắt về vụ một chiếc thuyền của bọn cướp mà nhà chuyên-trách bắt được, hiện đang bị giam tại Hải-dương. Vì việc đó mà bà Mẹo thường hay lên tỉnh để thăm hỏi tin chồng, rồi một buổi sáng kia bà vào Kho-bạc mua một vé số. Bà Mẹo lại nhút nhát không dám lên gác, đứng dưới bậc thang nhờ người lên mua hộ. Từ lúc mua về, bà lại chung với một người là Đào-thị-Phu, 40 tuổi, cũng buôn bán bè ở bên cạnh nhà bà. Vé vẫn để dưới chơn tượng ĐỨC BÀ (2 nhà đều theo đạo THIÊN-CHÚA). Thế rồi ngày mở số họ ngóng kết-quả....

10 giờ sáng hôm thứ hai, họ mượn được báo về xem mới biết là trúng số độc-đắc. Sáng hôm rồi, bà Mẹo cùng M. Đào-văn-Phi là chồng bà Phu đã đem vé số lên tỉnh trình tòa Sứ, vì bà Phu có thai nghén nên ở nhà.

Hai gia-đình nầy cũng như nhau, vào bậc khá giả cả. Nay mỗi nhà được 3.000$, ấy cũng chỉ là gây thêm vốn buôn bán được to tát.

CHỪNG NÀO BÁO Đ. N. N. TRAO SỐ BẠC NẦY?

Anh Lư-Khê đặng một nhà hào hiệp tặng 20 đồng

Mấy lúc nay các báo ở đây đều có đăng tin anh Lư-Khê một nhà thi-sĩ trẻ tuổi trúng giải-thưởng cuộc thi thơ của tuần báo «Drôme» ở Valence tổ-chức về hai bài thi: «Si tu m'aimais» và «Te souviens-tu?» Thì cách đây vài hôm báo Đ.N.N có đăng một cái tin cho hay rằng: có một nhà hào hiệp nọ gởi đến báo ấy nhờ trao lại cho nhà thi-sĩ trẻ tuổi 20 đồng gọi làm quà để khuyến-khích các bạn làng văn, nhưng nhà hào hiệp ấy lại dặn chừng báo Đ. N. N. phải xem kỹ những giấy tờ chứng rằng anh Lư-Khê trúng giải.

Bài ấy ra, có nhiều người nói báo Đ. N. N. muốn «chơi xỏ» nhà thi-sĩ, có người lại nói có thiệt, nhưng thiệt hư thế nào chúng tôi vẫn tin đó là điều mà báo Đ. N. N. phải lãnh lấy trách-nhậm.

Hôm nay anh bạn Lư-Khê có đem đến cho chúng tôi xem bức thơ của tờ tuần báo văn-chương «Drôme» ở Valence cho hay anh ấy đã trúng giải-nhứt về hai bài thi nói trên. Thơ ấy đề ngày 10 Avril của ông quản lý báo ấy gởi cho anh Lư Khê trợ bút báo «Thế-giới» 45 đường Aviateur Garros (Saigon).

Thế thì chiều hay mai gì đây Đ. N. N. sẽ trao 20 bạc cho anh Lư-Khê. Anh nầy hứa sẽ «nờ» dịp nầy mà thết đãi hết thảy anh chị em viết báo quen biết ở Saigon.

ĐÁM TÁNG M. TRẦN-NGỌC-LÊ

Theo như tin bổn-báo đã đăng hôm 29 Avril, thì hôm thứ sáu tuần rồi nhằm ngày 30 Avril 1937 vào lối 2 giờ rưỡi chiều, lễ tống chung thầy Trần-ngọc-Lê đã cử hành tại biệt-xá của thầy ở Chí-Hòa phần thì nơi mộ địa rất xa phần vì nhằm giờ làm việc, cho nên có nhiều anh em không đi đưa thầy được.

Tuy vậy chớ cũng có nhiều ông, nhiều bà, cũng ráng theo đưa thầy đôi ba dặm đường cho trọn nghĩa tri-giao.

Những qui-ông qui-bà theo đưa cữu của thầy, chúng tôi được biết là: bổn-báo chủ-nhân là quan-huyện Nguyễn-văn-Của; ông Hồ-văn-Trung Đốc phủ-sứ, ông Huỳnh-đình-Điền Tri-huyện honoraire, ông Nguyễn-chánh-Sắt Tri-huyện honoraire, ông Phạm-minh-Kiên y-sanh ông Trần-thái-Nguyên Tri-Phủ honoraire, ông Phạm-tuấn-Lương y-sanh, ông Nguyễn-kim-Kỳ chủ nhà in Thạnh-thị-Mau. M. Lựu thay mặt cho nhà in J. Việt; anh em ở nhà báo «Impartial» anh em ở hảng F.A.C.I. ở Khánh-hội. Còn bên phía đàn-bà thì có bà Huyện Trụ, bà Huỳnh-minh-Châu và nhiều qui ông, qui bà khác nữa, chúng tôi không biết qui danh cho hết được; xin miễng chấp.

Vì đường thì xa lắm mà anh em ai nấy cũng đều mắc công việc buộc ràng; không thể theo đưa cho tới huyệt được.

Trước khi từ giã linh cữu mà trở về, thì bổn báo chủ-bút là quan huyện Nguyễn-chánh-Sắt, bước ra đứng trước linh-xa cúi đầu chào bái, rồi đọc một bài ai-điếu rất cảm động như vầy:

Thưa các ông, các bà,

Hôm nay chúng ta đương xúm xít nhau đứng vây nơi trước linh-cửu nầy là linh-cửu của một bạn cố-giao của chúng ta là thầy Trần-ngọc-Lê, hiện đã phủi sạch nợ trần, vĩnh biệt chúng ta mà nghỉ an một giấc ngàn thu nơi miền Tịnh-độ.

Nên tôi xin ra đứng giữa đây, trân trọng đôi lời thành thật mà xưng tụng đức-tánh của thầy và than thở vài lời đau đớn để tỏ lòng hoài cảm một bạn cố-giao cho anh em chị em cùng biết.

Thầy Ba đây là một người tánh tình thuần hậu, cử chỉ khiêm hòa, lúc sanh tiền thầy cũng rộng việc giao-du, vui bề thù tạc, trong anh em ai có việc chi, bất luận quan hôn tang tế, thầy rất sốt sắn hết lòng, mau chơn nhạy miệng.

Từ ngày thầy xuất thân ra là thầy cứ giúp cho các sở nhà in, trước hết thầy giúp cho nhà in Claude, đến sau nầy thầy lại qua làm correcteur cho nhà in Opinion mà giúp cho M. Héloury một khoản rất lâu. Thầy cũng có giúp cho nhà in của bà Thạnh-thị-Mau: đến sau rốt hết thầy lại giúp cho nhà in của ông J. Việt.

Thầy lăn lóc theo mấy sở nhà in trước sau cọng kể, ngót bốn mươi năm trời, mà hễ thầy vào giúp cho sở nhà in nào là cũng được lòng chủ-nhân tín nhiệm.

Ngoài cái nghề-nghiệp của thầy ra thì thầy cũng vui làm đều công-ích, chẳng chút sờn lòng.

Như trong hồi Âu-chiến, kỳ quốc-trái thứ tư là năm 1918, Hội Nhựt-báo Nam-kỳ có tổ-chức một cuộc hát, để đi hát khắp lục châu mà cổ-động cho cuộc quốc-trái được hoàn-toàn mỹ-mản.

Thầy cũng hiệp với các nhà viết báo, với mấy ông, mấy thầy các ty các sở, đi khắp lục châu hơn trót tháng ngoài; tuy thầy không đóng vai tuồng hát như ai, song hễ đến hát tỉnh nào, thì thầy đều phải đi trước, để lo sửa sang bài trí cuộc hát cho được hoàn toàn;

(Còn tiếp. bản trương sáu)

Một bữa tiệc rất long trọng

Nhơn dịp chánh phủ ân tứ tước hàm cho ông Lê-văn-An, giúp việc tại hãng S. O. A. E. O., nên ngày 1er Mai, ông có thiết một tiệc, mời đủ thân bằng chức sắc tề tựu đến biệt xá của ông ở tại làng Vĩnh-phú Thudaumột. Đúng 5 giờ có quan chánh chủ tỉnh Thudaumột Bonnemain đến mang giấy đai Huyện hàm cho ông Lê-văn-An tỏ ra chánh phủ chẳng hề quên ơn những người đã giày công giúp cho thương giới được vững bền.

Qua 8 giờ thì có trên một trăm rưỡi khách quan đến dự tiệc.

Có một qui ông: Hirsiberando và Roca chánh chủ hãng O.A.E.O. Blondin commis principal de l'Intendance và phu-nhơn, Nesty giúp việc tại Đông pháp ngân hàng và Phu-nhơn, Nguyễn duy Hinh Đốc-phủ-sứ honoraire, Nguyễn v Lễ Tri phủ, Trần thái Nguyên phủ honoraire, Nguyễn khắc Nương nghị viên phòng thương mãi, Ng-đình-Trí, Phạm v Tươi, Trần v Chi Tri huyện, Trương minh Hương, Đào minh Hường, Lê trung Cang, Ng-v-Đây, huyện honoraire, Lương v Hậu, Lâm v Hậu, Trần v Lai, Lê v Mẹo, và nhiều anh em trong hội A. M. E. I. C. I. C, Hội lương hữu Bến-tre hội Đình khánh hòa, hội Tịnh độ-cư-sĩ, đình Tân-an và nhiều viên quan và hương chức trong bổn tỉnh.

Đến tuần rượu champagne ông Trương-minh-Hường, chánh hội-trưởng hội Lương-hữu Bếntre có đứng lên đọc một bài diễn-văn như vầy:

Thưa qui ông, qui bà,

«Tôi xin thay mặt cho Hội Lương-hữu Bentre tỏ ít lời chia mừng cùng ông Huyện Lê-văn-An mới được chánh-phủ ân tứ tước hàm.

«Tôi nhớ lại cách hai năm về trước hội chúng tôi cũng được may mắn chúc mừng cho bổn ông bạn là ông Lê-thành-Long, Đào-minh-Hường, Nguyễn-văn-Qui và Trần-văn-Lợi; năm rồi đây hội cũng được hân hạnh chúc mừng cho 2 ông bạn là ông Lê-ngọc-Chửng và Nguyễn-văn-Lang.

«Đến ngày nay là ngày mừng cho Lê quan, hội chúng tôi lấy làm hạnh phúc và may mắng vô cùng. Xét cho kỹ thì sự vui mừng nầy đây cũng do nơi sự cần mẫn và công cáng nặng dày của bạn chúng tôi, trót gần hai mươi năm đã lấy hết tâm-lực lo tròn phận sự nên mới được kẻ bề trên tín nhiệm giao chỗ trọng yếu cho ông, vì vậy ông mới được chánh-phủ ân tứ tước hàm trước làm cho hiển vinh phụ mẫu sau cho anh em trong bổn tỉnh được chút thơm lây. Trước khi dứt lời tôi xin anh em cạn chén cùng tôi đặng mừng cho Lê quan và tôi xin ước ao sao sang năm tháng nầy cũng được may mắng chúc mừng cho một vài ông bạn trong hội Lương-hữu Bếntre như mấy năm nay».

Kế đó ông Ng-khắc-Nương, nghị viên Phòng-Thương-mãi cũng tiếp đọc một bài diễn văn bằng Pháp văn, đại ý ông khen ông Lê-v-An đã trót 20 năm cứ một mực làm tròn phận sự, vì vậy mới được Chánh Phủ nghĩ công dày, ân tứ tước hàm, thiệt là rất qui quá thay. Tiếp theo ông Nương thì quan Phủ Trần-thái-Nguyên cũng chúc mừng lượt thuật như sau nầy: Các ông

«Tôi xin nhơn danh anh em giúp việc trong Thương giới Saigon, và phần riêng của tôi tỏ lời mừng vui cho ông bạn là ông Lê-văn-An, mới được chánh-phủ ban tước hàm Tri-Huyện.

Tôi biết quan Tân tri-huyện hai mươi mấy năm rồi,

Về bề giao thiệp, ông rất được lòng bạn tát yêu đương, xóm diềng cám mến. Bạn giàu ông không bợ, bạn khó ông không khi. Ông lại hay giúp đều phương-tiện, người gần xa có việc đến ông mà ông giúp được, thì ông rất sẳng lòng.

Về đức sanh, ông là người thuần hậu, lại khiêm cung. Bao giờ, với ai, ông cũng chưa nói là cười ông lại hay than bề ông bẩm chất. Có nhiều ông bạn bửa nay đến dự tiệc vui nầy, thấy tòa nhà ông mới cất, nghe cuộc đất ông lập vườn thì mới biết bề thế của ông, không như lời khiêm tốn của ông;

Về cuộc làm ăn, hai mươi năm dư ông giúp việc cho hãng Hãng (S.O A.E O.) mấy ông chủ liên kế nhau đều trọn lòng tin cậy ông, thương mến ông, đến đỗi năm nọ xin chánh phủ Pháp triều thưởng ông một cái khuê bài danh dự về công tác. Khuê bài nầy rất quí, Nam-kỳ không mấy người có được. Ông giúp việc hãng ông ăn cần ở kiệm, nay ông được nhà đất vườn tược, thêm danh dự huyện hàm.

Về đường đời, ông lần lần bước tới, càng tới càng thấy chỗ êm chơn. Nay ông mới bốn mươi ngoài, mà sự nghiệp đã thành, tiếng tăm đã nổi, vợ hiền con đông. Phần sự làm người, như ông thật cũng hân hạnh lắm:

Về âm chất, ông hay làm đều lành, ông trọng đạo Phật. Hoặc ông nhờ nền hậu phúc, hoặc cái từ tâm của ông, nên trời phật ban thưởng cho ông, phúc có lộc có, nay chúng ta hãy chúc nguyện cho ông thêm một chữ thọ nữa, cho được toàn.

Năm đầu tôi mới nói đây, rồi nhìn cái Écharpe ông đang mang rực rỡ, Chánh-phủ ban tước huyện hàm cho ông Lê-văn-An, không có quá đáng, mà thật là rất xứng đáng lắm vậy.

Quan tân tri-huyện là đồng-nghiệp của chúng tôi, vườn chúng tôi trổ thêm một bông tươi tốt, hân hạnh cho quan tân tri-huyện, hân hạnh cho chúng tôi lắm.

Quan tân tri-huyện có con nhiều tước phẩm triều đình ban tặng, để cho trong gia-quyến biết chánh-phủ không quên người có công với xã-hội, Chánh-phủ ban danh-dự xứng đáng với phẩm giá người, và là một cái gương lành cho con cháu thấy đó mà nói theo, nối chí cha, ráng bước theo con đường của cha đã dày công-phu ruồng mở.

Các ông,

Tôi xin các ông hiệp cùng chúng tôi mừng cho quan Tân tri-huyện Lê-văn-An và chúc ông từ đây ngày thêm vinh hạnh.

(Còn tiếp)

VÌ CON ĐÀN BÀ

Hai anh em ruột lại choảng nhau

Người anh phung máu đầu đứa em bị bắt

Ở đời có lắm chuyện trái ngược như câu chuyện xảy ra dưới đây:

Ngày 1er Mai, là ngày ở đâu đâu cũng tỏ tình-thần đoàn-kết, mà ngược lại, có 2 anh em ruột anh Lê-văn-Hòa và Lê-văn Nên, ở làng Tân-túc Cholon, nghịch nhau hẳn: nguyên nhơn cũng không gì khác hơn vì binh vợ.

Số là 2 anh Hòa và Nên, đều có vợ ở gần nhau. Lúc sau nầy, anh nào cũng có gia thất riêng, và vợ của 2 anh cũng không thuận nhau nữa rồi vì vậy 2 anh có chuyện thù hềm nhau mãi.

Chuyện nhỏ nhoi nầy, cũng làm cho 2 anh sanh ra được một trận lưu huyết.

Vợ Nên có mất một con gà mái nghi cho chị Hòa ăn cắp, nên chưởi xiêng chưởi xéo sau đó, chị Hòa ra miệng chưởi lại kế anh Hòa chạy ra binh vợ chưởi chị dâu Nên thấy vậy mới ra giảng hòa Nhưng Hòa lại không muốn, và cho Nên làm như thế là binh vợ nên anh chạy vào nhà xách con dao phai ra chém vào đầu anh Nên một cái thật mạnh, máu phung đầy lộ.

Chức việc làng hay tin liền đến nơi chở Nên vào nhà thương, và bắt Hòa giam.

NHÀ IN NGUYEN-VAN-CUA

57, Rue Lucien Mossard
Saigon

Có in tờ Cử của làng hình nhiều màu rất khéo. Giá rẻ

Trong vùng đất Việt

Muốn chết mà không chết

Saigon. — Hôm kia, vào nửa đêm cô Huỳnh-thị-Sang, 35 tuổi, nhà ở số 77 đường Monceaux, buồn về việc gia-đình nên mua á-phiện hòa với giấm thanh uống để kết liễu cuộc đời xuân sắc. Nhưng số kiếp còn nặng nợ, sau khi chị nuốt chưa khỏi cổ bao lâu, thì người nhà hay kịp, liền chở chị vào nhà thương sở tại cứu cấp.

Hiện giờ bịnh tình chị không có mòi gì là trọng lắm.

∴

Cùng một đêm, cậu Lê-văn-Ngượt, 23 tuổi, gốc ở làng Đại-điền (Bentre) lên Saigon cư ngụ tại khách-sạn ở đường Mayer, không rõ buồn về việc chi, cậu mua thuốc ngủ « Gandénal » đem về để uống.

Đến chừng ông chủ phòng ngủ hay, thì cậu Ngượt đã cứng đơ mình. Ông liền báo tin cho bót quận ba hay đến chở cậu vào dưỡng đường Chợrẫy.

Bịnh tình Ngượt nặng lắm, nhưng có lẽ nhờ quan thầy may ra sẽ cứu khỏi.

∴

Thần men nhập

Cholon. Anh cu-li Phạm-v-Cang 51 tuổi, nhà ở gần đình Bình-tiên, thuộc hộ thứ 9, thành phố Cholon.

Anh Cang ở gần nhà tên Tư Cua, là một bợm rượu ngày chỉ tối cứ say li bì.

Chiều thứ tư 28 Avril rồi vào lối 3 giờ, Tư-Cua uống rượu cho say rồi ra trước cửa nói tục tiểu hết sức thô bỉ, làm cho ai nấy nghe cũng đều lấy làm bất bình.

Anh Cang thấy vậy bèn đến gần Tư-Cua khuyên lơn anh ta hãy vào nhà nằm nghỉ đi. Tư-Cua đã chẳng nghe lời anh Cang thì chớ lại còn vớ một khúc gỗ đả vào đầu Cang mấy phát. Cang ngã ngửa ra dãy tê tê như cá lóc bị đập đầu.

Tư Cua liền bị bắt giam, còn anh Cang được chở vào nhà thương Chợ rẫy, thương tích anh nặng lắm.

Chạy đi đâu cho khỏi

Cholon. — Tuần trước, chúng tôi có đăng vụ khách Ngô-Hiệp, 35 tuổi giúp việc cho hiệu buôn Chungil ở đường Colonel-Grimaud, lãnh một mớ hàng của hãng nầy đem đi Lục tỉnh bán, rồi cúc luôn.

Ông chủ hiệu buôn Chungil liền đi cớ bót, mãi đến hôm nay, vừa rồi lính tập nả mới thộp cổ được Ngô-Hiệp ở Cholon.

Ngô-Hiệp đã thú nhận hết các việc gian hùng. Món hàng anh ta sang đoạt của ông chủ hiệu Chungil ước chừng 612 đồng. Hôm qua Ngô-Hiệp đã bị giải lên Biện-lý và hiện đang nằm trong khám lớn Saigon chờ ngày ra Tòa lãnh án.

Đi tìm Thầy nhưng kỳ trung là tìm Thần chết

Bentre. Soesai. Từ ngày có Thầy Nguyễn-văn-Ngọc lên thất cao đài « Châu-minh-đàn » để cắt cho bịnh nhơn đến nay thì thiên-hạ nượp nượp, bất kỳ xa gần đều đến nhờ Thầy cắt hộ.

Cũng vì đi chửa bịnh nên mới xảy ra tai nạn chết chìm, nguyên nhân như sau đây : Đêm 28 rạng 29 Avril thiên hạ đều mê mang trong giất ngủ, bỗng giật mình thức dậy với những tiếng la làng ầm ỹ, chạy đến mé sông mới hay : Anh Sinh gốc ở Phước-thủy (Vinh-long) cũng như các kẻ khác, đem con anh là Rạng lối 18 19 tuổi mắc phải bịnh kinh phong, đến hầu nhờ phước dư của lão Thầy Ngọc.

Cắt xong, cha con mới dắt nhau xuống ghe? Đến 12 giờ khuya cha con Rạng và những người đồng đi một ghe xuống đầy chiếc ghe ra sông Socsai đặng về. Ghe ra đến sông Rạng và mấy người ấy đều lên ghe đặng rửa chơ. Rủi thay chứng kinh phong lại phát lên làm cho Rạng quyều cả tay chơn nên lọt tuốt xuống sông. Rạng té, cả ghe đều nhào theo, nhưng tuyệt vô hy vọng, thầy Rạng đã bị lôi cuốn theo ngọn nước. Hôm nay thầy Rạng cũng chưa tìm đặng — QUA-NHÂN

Ăn giống gì đây?

Cholon. — Khách Từ-Địch, 31 tuổi, thợ máy ở hãng đường Hiệp-Hòa (Cholon) là người có tánh hay đi chơi đêm.

Tối hôm 27 Avril vào 12 giờ khuya, Từ-Địch đi khuya ăn uống những gì không rõ mà về đến nhà lại ôm bụng rên la đau như cắt họng.

Từ-Địch bảo mẹ hãy lấy một chai dầu gì đó cho anh ta uống. Nhưng sau khi anh ta uống dầu rồi, lại nhào lộn rên la hơn nửa.

Mẹ Từ-Địch lật-đật chở con vào nhà thương Chợ-rẫy, để mong cho quan thầy cứu cấp, nhưng đến bây giờ tối ngày 28 Avril thì Từ-Địch lìa trần.

Bót Cholon hiện đang điều ra vụn ấy.

TIN TRÊN LEO

Quan Khâm-sứ Eutrope đi kinh-lý các nơi

Quan khâm sứ Eutrope có có ngồi máy bay nhà binh đi kinh lý trọn 6 ngày ở miền Thượng du nước Lèo và ở mấy tỉnh Luang-Prabang và Haut-Mékong.

Ngài có đến chứng kiến cuộc lễ tuyên thệ của người Lèo. Ngài cũng có đến chủ tọa phiên thượng hội đồng triều đình Lèo.

Mục đích của cuộc kinh lý nầy là để xem xét tận nơi và theo như ý kiến của quan Toàn quyền Brévié, những phương pháp nên thiệt hành để làm cho vùng ấy đặng phát đạt mà từ hồi đó đến giờ không có những cách để giao thông cho dễ dàng.

Quan khâm-sứ cũng có cùng vua Lèo xem xét đến chương trình tạo-tác để nối mấy vùng của nước Lèo ở giáp ranh với Miến-điện và Vân-nam phủ đến Luang-Prabang.

Đến Houei-sai, quan Khâm-sứ có ngồi xe đi tuốt con đường chạy đến Muong-sing do quan Công-sứ ở Haut-Mékong là ông Turquet de Beauregard xin đáp.

Những người buôn bán ở Vân-nam có thể do theo con đường nầy để đem đồ qua bán bên Xiêm.

Quan Khâm-sứ Eutrope cũng có cùng quan ba Terbasson đến tận nơi để xem xét về việc lập sân máy bay mới và sửa sang sân máy bay ở Luang-Prabang lại.

C. L.

LỜI RAO CHO NÔNG GIA ĐẶNG BIẾT

Hội chợ súc vật tại châu-thành Tâyninh

Từ ngày 6 đến 8 Mai 1937 tại châu thành Tâyninh sẽ có hội chợ súc vật (trâu, bò và ngựa).

Người bán và người mua sẽ được đối đãi một cách dễ dàng đặng có đem trâu bò và ngựa đến bán cho nhiều và đặng có nhiều người mua.

Những người có trâu bò đem đến hội chợ có thể xin chích thuốc cho trâu bò mình trước khi dắn đến Tâyninh (châu thành) hay là tại Tâyninh.

Chích thuốc không hại gì ất cả và sở Thú-y chích thì không lấy tiền. Chích thuốc đặng ngừa bịnh truyền nhiễm cho trâu bò mình đem đến hội chợ.

Sự vận tải trâu bò sẽ được dễ dàng cho kẻ bán người mua và giấy tờ mua bán sẽ được giản tiện và mau lẹ.

Giấy tờ mua bán đều làm tại Hội chợ Tâyninh.

Người bán và người mua khỏi phải trả tiền chuồn hay tiền chỗ gì hết.

Người nào mua trâu bò rồi mà chưa dắn đi ngay được sẽ được phép để lại tại chỗ trong 10 ngày sau khi hội chợ bế mạc, nhưng có gì rủi ro người đó sẽ chịu lấy.

Từ ngày 6 đến 8 Mai 1937 (từ 26 tới 28 tháng ba annam) tại châu-thành Tây ninh sẽ có hội chợ súc-vật.

Những người làm ruộng có thể đến đó mua trâu bò với một giá phải chẳng.

Trâu bò đem đến Hội chợ đều có chích ngừa bịnh dịch trước khi bán.

Giấy tờ mua bán, sổ sách trâu bò đều làm tại Hội chợ, như vậy người bán và người mua khỏi mất ngày giờ và khỏi phải đi xa cho tốn hao.

Trong lúc hội chợ trâu bò sẽ được cho ăn và gìn giữ cẩn thận khỏi trả tiếng hết)

SPORT

Thuốc vấn tại đây có mùi thơm của thuốc bên Tây

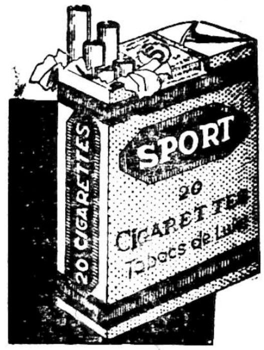

Ngon hơn thuốc của các ngài thường hút

5 *xu một gói 20 điếu*

Ba người đánh một

Giarai. — Ở chốn thôn quê thường hay có cái nạn ỷ chúng hiếp cô) đánh đập hay là đâm chém, thường hay tới làng tới quan.

Như ngày 18-4-37 đây tại làng Phong-thạnh, ấp Cây gừa có xảy ra 1 trường hỗn chiến, ba người đánh một người, tên là Phó-hương quản Mến, con là Khôi, em rể là Lễ, vì 1 sự nhỏ mọn mà áp đánh tên Trịnh văn Chuổi, phải bầm mình mẩy.

Hương quản làm enquête ên Chuổi vì bịnh tình rất nặng nên đặng vào nhà thương giarai, còn 3 người kia thì giải tòa cách 5 ngày sau, nhằm ngày 23-4-37.

江 湖 劍 俠

Giang hồ kiếm hiệp

火 燒 紅 蓮 寺

Hỏa thiêu Hồng-liên-tự

Nguyễn-Chánh-Sắt: dịch thuật.

HỒI THỨ NĂM MƯƠI CHÍN

Trừ nghiệt-chướng gần bị cọp ăn.
Phóng lao-lạc tìm thầy nghề võ.

(Tiếp theo)

Lam-tân-Thạch đương đứng nói chuyện với chúng vị Thần-Sĩ, mà chỗ đứng lại cách con cọp cũng chẳng xa. Lúc bây giờ, hai tên dân Miêu lột da con cọp mới được phân nửa; nhưng mắc nghe Lam-tân-Thạch nói chuyện, nên chúng nó quên kềm con cọp; và lại chúng nó lột da đã được phân nửa rồi, nên tưởng nó cũng chẳng còn chạy đi đâu mà đề phòng cho lắm.

Ai ngờ là con cọp ấy lại thừa lúc hai tên dân Miêu hơ hỏng, vùng nhảy lại quyết chụp Lam-tân-Thạch.

Lúc ấy Lam-tân-Thạch đương đứng nói chuyện, không dè có việc như vậy mà đề phòng. Thình lình vùng thấy một cái bóng đen nhảy ngay đến mình, tránh đâu cho kịp, nên phải dương cánh tay ra đánh hất một cái rất mạnh, con cọp ấy đã bị Lam-tân-Thạch hất văng ra xa hơn một trượng, rớt nằm dưới đất mà chết ngay.

Nhưng cái cánh tay của Lam-tân-Thạch cũng bị vớ rách áo và rách thịt, đứt tới gân tay máu chảy ra ròng ròng. Tuy là Lam-tân-Thạch có thuốc đặt cầm máu lại được, song từ đó chẳng còn dở nổi cây cang-xoa được nữa, y theo lời thề, đã thanh phế nhơn rồi, nhưng cũng an vui theo số phận, chẳng chút ân nân; nên sau khi đưa chúng Thần-sĩ về hết rồi, thì chàng va chẳng còn lên núi mà săn bắn chi nữa hết. Từ đó chỉ giữ một lòng theo thầy là ông Phương-thiệu-Đức mà tu luyện vậy thôi.

Một hôm nhằm ngày 14 tháng 8. Lam-tân-Thạch đương ở trong nhà mà chuyên luyện pháp thuật, bỗng nghe ngoài cửa có tiếng kêu lớn rằng: « Nhị sư đệ, có em ở nhà đó hay không? »

Lam-tân-Thạch nghe rõ tiếng nói thì biết đó là Lư-Thoại, đại sư huynh của mình.

Nguyễn Lư-Thoại nầy chính là người nói chuyện với Châu-qui-Dung trong đêm Liễu Trì bị nạn nằm giữa rừng hoang; tưởng khi khán-quan vẫn còn nhớ rõ những lời của Lư-Thoại nói chuyện với Châu-qui-Dung, vì chàng-va đã phạm nhằm Sát-giới, nên quyết lòng tự sát mà phục tội cho rồi.

Nhưng đầu đuôi gốc ngọn về việc phạm giới đó thì Lư-Thoại đã tự mình thuật rõ ra hết rồi. Chỉ như việc lý-lịch và xuất-thân của Lư-Thoại nhơn có quan-hệ với bổn Tiểu-Thuyết nầy, ký-giả tưởng cũng nên thừa lúc nầy mà kỷ thuật lại một phen.

Lư-Thoại là người ở phủ Kiết-An tỉnh Giang-Tây, nhà họ Lư đời đời chuyên nghề buôn bán. Lúc Lư-Thoại mới được 11, 12 tuổi thì chú chàng đã năm mươi, ngoài tuổi rồi, nhơn vì buôn bán lớn lưu truyền cho nhau đời kia qua đời nọ, tích trữ được vốn liếng rất to, gần có vài trăm muôn sản nghiệp.

Lại còn lập nhiều hãng buôn to tác ở trong các tỉnh; nhưng lúc bây giờ, ông ta tuổi đã trọng rồi, không muốn chịu nhọc thái quá cho nên mấy hãng buôn ở trong các tỉnh, ông ta đều phú phá cho những người tin cậy lãnh lấy trách-nhậm xem sóc thay thế cho mình, còn ông ta thì lui về ở nhà ại phủ Kiết-An mà an hưởng thanh nhàn cho qua ngày tháng.

Chỗ nhà họ Lư ở đây, họ lại kêu là Lư-gia-bảo, nhơn vì họ Lư nhà cửa ở đó đã lâu, người trong nhà lại đông, nhà cửa lầu đài lại rộng lớn lắm; họ nên người trong xứ đều thuận khẩu mà kêu là Lư-gia-bảo. Cha của Lư-Thoại tên là Đôn-phủ, ấy là một người chính chắn kỹ lưỡng, việc tính toán sổ sách rất sành nghề.

(Còn nữa)

TẬP « SƯ-PHẠM HỌC-KHOA »

XUẤT BẢN MỖI THÁNG MỘT KỲ

Giá đóng niên tập S. P. H. K. (Cả phần thầy giáo)... ... ... 5$00

Những vị giáo-sư và viên quan Annam nếu thâu nhận giùm gởi cho bổn-quán, những sổ bạc mua báo ấy thì bổn-quán sẽ tính cho một phần huê-hồng 5 %

CÁC CÔ CÔ EM!

Hãy cho các em nhỏ của qui cô ăn sữa đặt, có đường

NESTLÉ

HIỆU

CON CHIM

Là một thứ vật thực rất lành, rất bổ và dễ tiêu hóa

Hàng NESTLÉ số 25 đường Mac-Mahon có sách dạy nuôi dưỡng con nít bằng chữ Quốc-ngữ của Bác-sĩ VIDAL — Quí Bà quí Cô muốn dùng xin hỏi tại hàng sẽ gởi tặng.

Bài diễn văn của

QUAN TOÀN-QUYỀN J. BREVIÉ

đọc tại Saigon ngày 14 Janvier 1937 khi ngài sang phó nhiệm Đông-Pháp, lúc tiếp kiến các quan chức văn võ và các hạng thân thương

(Tiếp theo)

Vả chăng ngoài ý nghĩa cao thượng cần phải có quốc gia trông nom đến thì không kể, cứ nói ngay một nhẽ là Đặp trường hợp đặc biệt quốc gia phải xuất tài sản trợ lực cho tư-gia thời cũng đủ là được quyền chỉ bảo về phương diện kinh tế xã-hội để bảo thủ lấy quyền lợi của quần chúng mà quốc gia đã nhận đảm bảo. Các đạo luật xã hội mà chính-phủ dường xét và nghĩ cách thi hành trong xứ nầy là do ở các chính ý vừa nói đây cả.

Nghĩa là quyền lợi của người làm công, của người xuất sản và người tiêu thụ, quyền lợi của quần chúng và của cá nhân đều phải dung hợp với nhau, cho nên mọi bậc đều phải thấu hiểu, phải có công tâm và nhiệt thành. Cho nên đối nại đến việc kinh tế thời không nên ra nên kinh tế, vì có mối đố-kỵ dính vào việc thời đối nại chỉ thêm lâu và thêm giờ mà thiệt hại cho mọi người.

Bản chức đoán rằng Chánh-phủ Toàn-Quyền sẽ hết sức nhiệt tâm cho dễ việc hòa hợp mà lập thành nên một chế độ công bằng nhờ đấy mà các phái xuất sản phần lợi đáng được thế nào thời được như thế. Bản sắc lịnh tổ-chức lại việc lao động ở Đông Dương mà quan Tổng-trưởng bộ Thuộc-Địa mới tuyên-bố cũng là theo như ý nghĩa Bản-chức vừa mới đến. Đạo luật ấy xuất hiện vào lúc Đông-Dương trong cơ có phục hưng về đường thương mãi thì cũng là một cơ hội hay.

Việc hòa hợp vừa nói đây là việc cần. Bản chức trông vào lòng nhiệt thành của mọi bậc để có thể làm cho đạt được mục đích. Xin rằng những người Pháp đừng bao giờ quên mình đã là người đại diện cho nước có quyền Bảo hộ thời tất phải làm gương công bằng và nhân tu dầu có vì chủ nghĩa hay quyền lợi mà tranh luận thời cũng không nên bao giờ để đến nỗi sanh ra mối cừu địch. Nhưng người bổn xứ Đông-Pháp đã được gần người Pháp mà thêm kiến thức thời nên một lòng giúp đỡ Chính-phủ, vì sự hộp tác ấy là quý. Xin đừng quên rằng người Đông-pháp sang bên Pháp thời cũng với ta ngồi một mâm và ta lại đem của ra mà tình thân tư trưởng của ta mà trao cho họ.

Bậc giai-cấp lao động ngưỡng vọng được phần khả giả thì nên tin cậy ở Chính-Phủ, vì Chính-Phủ sốt sắng muốn liệu chóng cho các bậc ấy được khá giả về phần vật chất và tinh thần, cũng bậc ấy là phần đông hơn lại là phần thua kém hơn cho nên Chính-Phủ sẽ lưu ý giúp đỡ trước hết. Nghĩa vụ ấy Chính-Phủ sẽ giữ được đúng.

Vả chăng công cuộc cũng đã có phần tấn tới, mới đây Quan-Toàn Quyền Silvestre có kể lại các việc đã làm trong năm vừa qua thì đã rõ trong các phẩm vị mà nước Đại-Pháp thực hành nghiêm-vụ bảo hộ và khai hóa, thời đã làm hết bổn-phận mà dầu có còn kẻ bất xích cũng những qua là vì lòng thiên hay lòng dỹ-kỵ.

Tức như việc đại-xá tội nhân để cho hết di-tích bi-thảm việc đã xảy ra trước và cho nhân-tâm được bình tĩnh lại. Về phương diện...

Về phương diện xã-hội thời đã tổ chức chế-độ lao-động theo hợp-đồng và tự-do để nhờ có đạo-luật ấn định sự giao tiếp người đứng chủ và người làm công theo chủ nghĩa công-bằng và ái-nhân mà đề-phòng các mối xung đột về sau nầy. Như trong các việc xung đột mới xảy ra đây đã hết sức điều đình cho hai bên được ổn-thỏa. Vì đồng bạc phá giá đường sinh-nhai ra khác thì chính-phủ đã tự liệu nâng công lên cho khỏi phải nỗi quá ít. Việc cử đại-biểu xứ Annam tại thương Hội-đồng Pháp-quốc hải ngoại cho rộng thêm thì sau nầy cũng có trông ơn ấy sẽ phổ cập đến các xứ khác trong cõi Đông-Dương.

(Coi tiếp trang sau)

ĐÔNG-PHÁP NGÂN-HÀNG

ĐƯỢC HƯỞNG BẰC ÂN CỦA CHÁNH PHỦ LẬP RA NĂM 1875

Hội nặc danh vốn 120.000.000 quan

Vốn đóng lết: 120.000.000 quan — Vốn tồn trữ tới ngày 31-12-32: 125.000.000 quan

HỘI QUÁN: 96, Bd Haussmann PARIS (VIIIe)

Chủ tịch Hội-đồng cai-quản: M. René THION DE LA CHAUME

Tổng Giám-đốc: M. PAUL FAUBOUIN

Văn đồng thông tin: INDOCHINE

CÁC CHI-NGÁNH VÀ ĐẠI-LÝ

TRUNG-HOA	ĐÔNG-PHÁP	CÁC XỨ KHÁC
CANTON	SAIGON	BANGKOK
PORT-BAYARD	BATTAMBANG	
HANKEOU	CANTHO	DJIBOUTI
HONGKONG	HAIPHONG	
PÉKIN	HANOI	NOUMÉA
SHANGHAI	HUẾ	PAPEETE
TIENTSIN	NAMDINH	
YUNNANFOU	PNOMPENH	PONDICHERY
	QUINHON	
	TOURANE	SINGAPORE
	VINH	

GIAO THIỆP KHẮP CÁC NƠI TRÊN THẾ GIỚI

Làm đủ các công-việc ngân-hàng và buôn bán đổi chác

CHI-NGÁNH Ở SAIGON — QUAI DE BELGIQUE

R. C. N° 1

CHO MƯỢN TỦ-SẮT

Cỡ của tủ-sắt tính mỗi phân	Thời hạn và giá tiền mướn			
	1 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Nhỏ 14 × 26 × 60	2$00	5$50	8$00	14$00
Trung 18 × 52 × 60	4.00	7.00	10.00	20.00
Lớn 38 × 52 × 60	7.00	10.50	16.00	30.00

Hai người bạn của sắc đẹp của quí cô

Hai thứ mà bào chế một cách, đã thí nghiệm và sửa đổi, gần một thế kỷ nay và dựa theo lý-thuyết này: « Da mặt được tốt đẹp chẳng phải là sự đổi phấn mà chính là nhờ sự mạnh khỏe của da mặt vậy »

CRÈME SIMON thoa trên da mặt còn một thứ huyết mạch vận động thêm chóng, làm cho điều-hòa bộ phận của da và da được mềm mại thêm. Crème Simon làm mất da nhăn, mụng và các thứ vết khác.

CRÈME SIMON M.A.T. (mate, active, Tonique, cũng có những chất bổ như Crème trên, nhưng bào chế riêng làm cho da mặt mịnh màng và để cho phấn và màu giồi vào không nhạt.

Theo da mặt thay đổi, theo mùa, ngày và giờ, qui cô hãy lựa dùng 2 thứ Crèmes trên là hai người bạn của sắc đẹp qui cô

HÃNG BẢO-KÊ

HIỆU

La Providence et L'Industrielle du Nord

ÔNG BOY-LANDRY

Làm Đại-lý 17, Place du Théâtre, 17 — SAIGON

Hãng Bảo-kê nầy chuyên lo bảo-kê cho những xe-hơi, nhà cửa, phố và hàng-hóa cho anh em. Những người ở Saigon, Cholon hoặc ở trong Lục-tỉnh mà chịu bảo-kê với hãng nầy, nếu gặp lúc rủi ro hư hại việc gì, thì hãng sẽ bồi thường một cách rất mau lẹ vô cùng. Xin anh em lưu-ý . . . . . .

MANUFACTURE SAIGONNAISE DE CARREAUX & MOSAÏQUES

Société d'Exploitation des Etablissements

BROSSARD MOPIN

Kỹ nghiệp

Bằng lập từ năm 1909

số 3 đường Lucien Lacouture

CHODUI — SAIGON

Gạch bông tốt thượng hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp lạ. Hãng Ký-mãn để thử màu và các vật dụng đều ở Pháp-quốc lại.

Xin mời qui vị đến xem, kiểu gạch bông mới bày, đẹp lắm. Giá bán hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi bản giá mới Bổn-hãng sẽ gởi cho.

VÔ RA THONG THẢ

hãng ở đường L. Lacouture. — Chodui, gần trại lính tập Ô-ma

Dây thép đề tắt (Adresse télégraphique) MARKCAMO — SAIGON

Xin chỉ dùm làm phước

Qui ông, qui bà — ai thấy đứa con gái tôi nên sáu tuổi, lên Chín.

Theo hình đăng trên đây, đi lạc từ đêm 19 Avril 1937, xin làm ơn chỉ cho tôi cũng là đem lại nhà tôi theo địa chỉ dưới đây, tôi đền ơn rất trọng và cảm ơn đời đời.

Ruelle Marin N° 465
Compartiment N° 1
Cholon

Đọc báo mà không đọc tờ *Nông-công-Thương* chưa phải là người biết đọc

Chúng tôi ở trong số mấy người đã - đảo kinh-tế khủng-hoảng

Thật vậy, bất-bao nhiêu người nghèo lận đến mấy người thất-nghiệp, đều có thể theo học với mấy lớn dạy bằng giá thơ-lín cho chúng tôi, bởi vì chúng tôi ăn công dạy rất nhẹ và vì chúng tôi rộng-rãi về sự trả học-phí. Các ngài khỏi phiền-phức tới lui lên xuống bài vở chúng tôi về gởi đến tận nhà các ngài, theo sáu thơ. Học với phương-pháp của chúng tôi, các ngài sẽ thấy tấn-tới nhiều hơn học với thầy, lại chẳ. Thiệt là là quá ! Phải chăng mà có, thật như vậy, vì hằng ngàn học-sanh đã nói được tiếng Pháp một cách dễ-dang. Các ngài hãy làm như họ, bắt ngay bây giờ đó đến

Pierre Roussel

à Chi-hôa, près de Saigon,

mà hỏi thăm và cho biết sức học đi nào. Xin định theo thơ 5 xu cò để trả lời

Chúng tôi đồng-thời đã xuất-bản Tôi tập đọc chữ Pháp, viên tập, giá 0$60, cước 0p.16; Tôi học tiếng Pháp số 1, 1p.10, cước 0p.20; số 2, 1p.50; cước 0p.25; mua chung 2 quyển nó cước 2p.85.

Tôi tập nói tiếng Pháp Quyển số 1 và số 2, 0p.45, cước 0p.10 Cả trở bán ở Saigon, Chợ-mới Nguyễn-thành-Long, 7, 161 Bis, 161 Bis Đ'Ô-ten, Inan-Khoson 140, rue des Marins.

№ 7

Dầu Nhị-Thiên-Đường

Dầu Nhị-thiên-Đường là một thứ dầu bá chứng, trị bịnh rất hay, ai ai cũng đều biết, chẳng có thứ dầu nào cho hơn được, ở trong nhà, hay đi đường, phải sắm sẵn một ve, bỏ theo trong mình luôn luôn; ấy là một lá bùa hộ thân, khỏi lo bịnh, hoạn chi hết vậy.

Cứ gởi thơ cho:

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

47, rue de Canton, 47

CHOLON

Dầu Nhị-Thiên-Đường

Khắp trong thiên hạ đều dùng dầu Nhị-Thiên-Đường. Vì nó tốt, sức thuốc mạnh, có thể cứu người mau lẹ, không có thứ dầu nào sánh kịp. ấy là một thứ dầu chuyên trị bá chứng, công hiệu như thần.

Chung quanh vụ xá-trưởng làng An-phước

Từ ngày xã trưởng Phạm hữu Đức làng An-phước quận An-hòa Mỹtho, bị liên lụy với tên biện Nguyễn-văn Sang về tội gian lận bà lạm bạc thuế cả hai phải bị giam cầm trước pháp-luật, được mấy lần quan bồi thẩm xét tho đến tại nhà việc đối dân sự chứng cớ đến tra xét ra bao nhiêu bằng cớ dâu tỏ gian lận về tay tên biện. Sang mưu làm ra tháu sổ bộ, bỏ túi riêng, đến lúc phải giao ra xã Đức phải cam chịu nằm oan làm phạm cách cứ bị giam hơn tháng.

Mới rồi nội vụ được quan bồi thẩm tra xét lại lần nữa tìm được mối gian lận mất sổ bạc thuế cộng nét có hơn 2000 đồng trong đó chẳng những do tay tên biện Sang mà có tay thầy ký cũng bị dính liếu vào vì thầy là người của ông quận biểu tuầy Kiểm xét sổ sách, mà thầy lại thông đồng với biện ăn chia của ấy. Nên hôm nay trước quan Bồi-thẩm xét xử Đức là người vô tội chỉ bị phão trách cứ với bổn phận được ngài đã ra ngoài vụ chờ ngày đối chứng trước tòa.

Thật đúng như cuộc tra xét của quan Bồi thẩm rất công bình Vì biện Sang với thầy ký biết xã Đức là người đôi nat thật thà, rồi chung mưu cách gian - lận lấy bạc thế chia xã thế nào xã cũng chịu trách nhậm đối tương, mà hiện ngày giờ nay xã Đức mới được tịnh quan Thông-đốc dạy bồi nường số bạc ấy vào kho.

Nên sau khi Xã Phạm-hữu Đức bị làm lụy rối toan trong quận An hòa cả dân sự vỡ nương chức nường người hiền biết ai cũng thương hại cho Xã, vì quả nghe lời mà dùng làm tên Sang làm biện, bởi Sang có nọc chứ tay toan pnap nên nó mới thông mưu cạo sửa sổ rang cưa và kỳ tên gia đông mộc thâu thuế eno biên lai tạm mà Xã Đức không hay biết.

Trái lại chẳng những xã Đức vô tội mà lại là một có công nghiệp với quan trên nhiều năm giúp ích cho dân sự trong làng; theo như chúng tôi được biết rõ, làng An phước bây giờ là làng sở tại, quận An-hòa, đến 3 làng sáp nhập dân số đông, công nho hằng năm có đến 15 ngàn đồng. xã Phạm-hữu-Đức là một nhà giàu có sự nghiệp có hơn 20 ngàn đồng vì bổn phận mà anh phải ra lãnh trách nhậm hưởng chức nội lệ từ năm 1931 làm chánh hương quản đến năm 1934 đương hồi dân tâm lộn xộn mà phận sự anh vẫn được làng dân sự thương mến thành ra trong làng dậng bình yên.

Qua năm 1935 anh lãnh chức xã - trưởng gặp buổi kinh-tế thuế vụ khó thâu, mà xã Đức thâu đặng khá nhiều hơn mấy lá g gần, là tại tánh người quá lo sợ với phận trách - nhậm, nên lúc ra làm xã hi anh đã có dự phòng bạc nhà năm sáu trăm để choán góm đông cho những người điền - chủ trong làng có thể đông mà chưa lo kịp thì anh lấy bạc nhà choán đông dùm rồi sau anh thâu lại. Số ấy hiện nay cũng còn mấy người chưa đông trả lại cho xã Đức, hơn nữa tánh tình anh là người hào hiệp hay thương những người dân nào thiệt nghèo lo không đủ tiền thuế thân còn thiếu năm các một đồng thì được anh cho đông đỡ cái giấy thuế.

Với ngài những việc làm nghĩa có ích lợi chung cho dân sự trong quận như việc tu sửa bồi lỏ cất trường học lập nhà thương, thì thầy anh sốt sắn cổ động ra công giúp tiền làm cho đạt thành việc nghĩa ấy.

Nên ngày nay phần đông dân sự trong làng mừng mà được thấy pháp - luật công bình trị ra đứa gian lận hà lạm của công, để cho xã Đức là người ngay thật phải trách cứ nằm oan. Ấy cũng là một cái gương chung cho các vị xã-trưởng chớ quá tình mấy người hiện mà mang hại.

(Dân trong làng)

QUI NGÀI CÓ BẠC ĐỒNG LỄ NÊN LƯU Ý

Hàng « Kim-Thanh »

số 23, đường Schrœder

lở trên lầu ngan bông Chợ mới Saigon, cần mua trong lúc nầy 10 000 đồng bạc củ giá mua bao giờ cũng cao hơn giá hàng ngày.

Vậy qui ngài muốn bán xin mời đến thương lượng dầu nhiều ít cũng bán đặng. Xin chớ bỏ qua một dịp rất uổng.

PHÒNG COI MẠCH

NGUYỄN-VĂN-KHẢI

Tương-y hồi quốc tốt nghiệp

Médecin libre

GIỜ COI MẠCH:

Sớm mai.. đến 7 h. à 10 h.

Chiều .. .. đến 15 h. à 18 h.

30, Route provinciale 15 (Gần gare xe điện) GIADỊNH

CLINIQUE MÉDICALE

Cầu đường Mayer và Albert 1er, tại DAKAO (Saigon)

Téléphone: n° 255

DOCTEUR **PHAN-TẤN-THIỆT**

Ex assistant en dermato-syphiligraphie à l'hôpital St-Louis Paris Ancien médecin attaché aux services de Dansouvallisation, créée par le Ministère de l'hygiène pour la lutte antivénérienne

Có phòng nuôi bịnh giá rẻ và phòng thương hạng mát mẻ êm tịnh. Có nơi để khám máu, đàm, nước tiểu, nước ốc, xét vi-trùng bằng kiểu mới ... Có chỗ riêng để rọi điện (radio diagnostic) và chữa bịnh bằng quang tuyết (darsonvalisation, ondes courtes). ..

Trị các chứng bịnh và chuyên trị các chứng bịnh đàn-bà, bịnh đàn ông, bịnh hoa liễu, kinh-niên

Qui ngài ở Lục-tỉnh lên Saigon chơi có đi Thủ-Đức ăn Nem, xin mời vào

SUỐI

GÒ-XOÀI

nay đã chỉnh đốn lại thành một cái « Tiên-cảnh »

NEM, CHẢ GIÒ, CHÁO GÀ v. v.

ĐẠI-LÝ ĐỘC QUYỀN

Compagnie Optorg — ROBIN

10.000 đồng

Khi nào có việc cần kíp xin hãy nhớ vị pháp-luật có-vấn chuyên môn Phan-ngọc-Thiết chỉ để đàm cho: thông biện, sự chẳng, cáo cáo, giá lại, hương hoả, mua bán, đối tân chi tộn vậy, nên có làm đơn từ thì ta lập sắp lên.

Ở xa xin viết thư nói rành và gởi mandat cho.

Monsieur Phan-ngọc-Thiết Chủ nhiệm báo « Tân-Giới » N° 85 Rue Amiral Garros Saigon.

Muốn làm đèn Néon

thử dùng nơi rạp bát Bông và những hiệu buôn lớn)

để quảng-cáo bản hiệu ở trong phòng và các đám cưới

STANDARD NÉON LIGHT

88 bis rue Lagrandière

Téléphone: 20425 -:- SAIGON

Đông toàn đồ Huê kỳ. Có bán kiểu

Đã làm cho: Poinsard et Veyret, Albert Portail, Pharmacie de Dakao

Ai muốn dùng thuốc Tây mới, tốt hạng nhứt? Ai muốn có người bào-chế thiệt kỹ càng các toa thuốc của các quan Đốc-Tơ?

VẬY XIN QUÍ VỊ ĐẾN TẠI:

pharmacie franco-asiatique

PHÁP-Á DƯỢC PHÒNG

RUE DES MARINS, 219 -:- CHOLON

Tại đó sẽ có ông PHẠM-HỮU-HẠNH nhứt hạng Bào chế-sư, tiếp rước qui vị một cách mau-mắn và vui-vẻ.

Thuốc mới và tốt nhứt-hạng, giá lại rẻ.

Qui vị ở Lục-Tỉnh gởi thơ đến mua thuốc, thì chẳng tài nào bằng thì hàng, giá thuốc đính với mước phân lại không tính tiền cước phí.

№ 55

Tìm Đạo Chánh

LÀ

ĐÀNG PHƯỚC THẬT

của Jacques BỨC dịch

ĐOẠN THỨ MƯỜI BẢY

Ngô cùng các đấng có ân học

(TIẾP THEO)

Thầy phó tế Philipphê cũng giảng cho nhiều quan quyền trở lại đạo Thiên Chúa, như quan hầu cận của bà hoàng hậu nước Ethiopie.

Còn thiếu chi người ân học, lời lẽ giữ đạo hay là giảng đạo, cũng chịu từ vì đạo, như ông thánh Luca, là thầy thuốc, thợ vẽ và văn chương có danh, như Đức Giáo Tông Clémenté, như thánh Ignatiô, thánh Polycarpô, vân vân, là đấng viết nhiều sách đời nay hãy còn qui báu.

Qua năm 42, nhờ lời giảng dạy của ông Phêrô, là tông đồ cả, thì nhà sang trọng quan quyền tại Roma, là kinh đô hoàng đế ngự, cũng vô đạo nhiều lắm, dầu có lịnh cấm nhặt.

Qua năm 57, thì tông đồ Phaolô bị giam tại Roma, mà người giảng giải lẽ đạo Thiên Chúa đánh rành, đến đổi trong đền hoàng đế cũng có kẻ vô đạo nữa.

Ta hãy kể tắt mấy tên có danh vọng vào đạo, đời nầy qua đời kia, hầu rõ thấy không phải kẻ dốt nát theo đạo Thiên Chúa mà thôi đâu.

Mấy đấng kể ra sau nầy, đời nay cũng hãy còn danh tiếng cả và thế gian, chớ không phải là người hèng thứ dân để cho ai lường gạt đâu. Qua thế kỷ thứ hai, có ông thánh Justinô, ông Tertulianô là một người thông thái lắm, vân vân.

Qua thế kỷ thứ ba, có ông Clémenté Alexandria, ông Origénê, ông Eusébiô, ông Arnobiô, vân vân.

Qua thế kỷ thứ tư, ông thánh Cypriano, Cyrillô Alexandria, Basiliô, Athanasiô, Grégoriô Nazianzênô, Gioan Kim Khẩu, Hiêronimô, Ambrosiô, Augustinô, Hilariô, Grégoriô Magnô, v.v.

Qua mấy thế kỷ sau, ông thánh Bênêdictô, Vinhcentê Lérinê, Gioan Scott, Albertô Magnô, Tomas Aquinô, Bonaventura, Anselmô v.v.

Không thể nào mà kể ra cho đủ tên các đấng giàu có sang trọng thông thái, ấy đạo Thiên Chúa. Mấy tên trên đây và mấy tên tôi có hai ra trong một đoạn trước rồi, thì ai có ăn học cũng đều biết danh hết.

Còn trong đời ta đây thì thiếu gì đấng danh vọng cả và thế gian cũng giữ đạo Thiên Chúa, kể tên ra không xiết Nhiều đấng thông thái chứng nào, học thâu ngôi sao trên trời và loài vật cây cối dưới đất chừng nào, thì lại càng tin có Đức Chúa Trời chứng nầy, mà thờ lạy Đấng Tạo Hóa chí tôn vô đối hết lòng hết trí.

Đạo Thiên Chúa là việc trọng vọng hơn hết các việc ở đời nầy, là việc của Đấng Tạo Hóa, nên không cần phải phô trương ra nhiều dân sự, nhiều kẻ danh vọng mà làm chứng rằng: là sự nên theo nên giữ.

Không dâu, Đức Chúa Trời phép tắc vô cùng, không cần ai giúp việc Người, ta thấy nhiều phen rồi trong mấy đoạn trước. Song ta trưng ra những tên và những lý lẽ cho đặng giục lòng hèn mọn ta phải lo sự cần hệ hơn hết cho ta mà thôi, nếu ta không lo thì ngay sau hai một mình ta, chớ không sao cho Đức Chúa Trời hết, vì hễ ta không thờ Đức Chúa Trời thì Đức Chúa Trời sẽ phạt ta cách nặng nề chẳng sai.

Có nhiều đấng nghịch đạo Thiên Chúa, hay là giữ đạo khác, như là Hội Tin Lành, vân vân, nhờ ơn Chúa soi sáng, bỗng tâm tủy lại mà theo đạo Thiên Chúa cách mạnh mẽ lắm.

(Còn nữa)

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN

Chợ Phiên Súc-Vật ở Tâyninh

Sẽ mở cửa ngày 6, 7, 8, và 9 Mai 1937

KIỂM-LÂM
hạt
BARIA

Nam-kỳ Thuộc-địa Langsa

KIỂM-LÂM SỞ

Năm 1937

LỜI RAO

Đấu giá, bằng cách làm đơn bỏ vào bao thơ dán lại, đặng bán năm cúp trong sở rừng cho đốn cây ngoại lệ cây danh mộc thuộc về tỉnh BARIA

Cho thiên hạ đặng hay rằng, mỗi buổi 8 giờ ban mai, Tòa-Bố Baria sẽ thâu đơn cho đến ngày một tây tháng sáu Langsa, năm 1937, những đơn xin bằng cách bỏ vào bao thơ dán lại, về việc Nhà-nước bán 5 cúp trong sở rừng cho đốn ngoại lệ những cây danh mộc thuộc về tỉnh Baria kể ra sau đây:

Phòng việc đấu giá sẽ lập ra do Quan thay mặt cho Quan Thống-đốc Nam-kỳ, làm *Chánh Hội-Trưởng*, Quan thay mặt cho Quan Chánh-Sở Kiểm-Lâm Nam-kỳ, và Quan thay mặt cho Quan Kho-bạc Nam-kỳ, làm *Thuộc viên.*

Thơ từ về việc đấu giá sẽ xét coi nội trong ngày ấy tới 8 giờ ban mai.

Đơn xin đấu giá thì không được dưới giá định một phần trăm về mỗi Cúp. Những số lẻ phần trăm không kể.

Những Cúp sẽ bán kể ra dưới đây:

Khoản thứ	Cúp số	Rừng bảo hộ	Đoạt thành ước phỏng	Các thứ lâm sản định chừng	Số đốn phỏng ước	Ra giá bán mỗi thước chuôn cây tròn	Tiền thế chưng tạm (bạc)	Tiền thế chưng thiệt thọ (quan)	Cột hở
1	1	Thanh-Toa	95ha.13a.75ca.	Cây tròn hạng nhứt Cây tròn hạng nhì	160 mc 2200 —	4$20 2.00	60$00	600f.00	Hết thảy những cây mà Nhà nước cho phép đốn thì phải trả tiền thuế, định theo lời - nghị ban hành lúc do đây.
2	2	Thanh-Toa	95ha 13a.75ca	Cây tròn hạng nhứt Cây tròn hạng nhì	160 mc 2200 —	4.20 2.00	60.00	600.00	
3	3	Thanh-Toa	95ha.13a.75ca.	Cây tròn hạng nhứt Cây tròn hạng nhì	160 mc 2200 —	4.20 2.00	60.00	600.00	
4	4	Thanh-Toa	95ha.13a.75ca.	Cây tròn hạng nhứt Cây tròn hạng nhì	160 mc 2200 —	4.20 2.00	60.00	600.00	
5	5	Thanh-Toa	95ha.13a.75ca.	Cây tròn hạng nhứt Cây tròn hạng nhì	160 mc 2200 —	4.20 2.00	60.00	600.00	

Người nào muốn đấu giá một Cúp ấy hay là nhiều Cúp thì phải làm đơn, có dán con niêm gởi cho quan Chánh Hội-Trưởng phòng đấu giá. Đơn ấy phải ghim theo một tờ kiết nhận rằng người ấy đủ sức đấu giá, của quan Tham-biện sở tại của mình chứng cho.

Còn tiền thế chưng tạm đã định theo trong tờ yết-thị nầy, thì nạp trước ngày đấu giá. Người nào được phép dự vào cuộc đấu giá là khi nào trước khi khai hội, người ấy trình cái biên-lai chứng rằng mình có nạp tiền thế chưng tạm ấy rồi.

Những điều-lệ riêng và những khoản chỉ giải rành rẽ về việc khai phá rừng cấm đã có biên vào trong cuốn điều-lệ buộc người đấu giá, do theo nghị-định ngày 21 tháng ba Langsa, năm 1930, để tại phòng tư, dinh Soái-phủ Nam-kỳ, tại Tòa-Bố tỉnh Baria và nơi sở Kiểm-Lâm Chánh ở Saigon cho những ai muốn coi thì coi.

Mỗi cái đơn xin đấu giá bỏ vào bao thơ dán lại, thì phía ngoài không được đề chi cả, chỉ phải biên giờ, ngày và chỗ đấu giá, lại viết thêm cho chắc chắn Cúp số mấy.

Cái *bao thơ thứ nhứt* ấy phải bỏ vào trong một cái *bao thơ thứ nhì*, ngoài bao thứ nhì thì chỉ đề bao gởi cho quan Chánh Hội-Trưởng phòng đấu giá mà thôi.

Nếu ai muốn đấu giá nhiều Cúp thì phải làm riêng mỗi Cúp một cái đơn.

Thơ ấy dán lại, được phép đem đến đưa cho quan Chánh Hội-Trưởng phòng đấu giá tại Baria và xin *biên-lai*, hay là gởi tại nhà Dây-Thép *theo cách gởi thơ có bảo đảm*, những thơ ấy phải đến tại phòng việc Tòa-Bố Baria nội ngày 31 tây tháng năm Langsa, năm 1937, là trễ hơn hết.

Saigon, ngày 6 tây tháng tư Langsa năm 1937.
Quan Chánh sở Kiểm-Lâm Nam-kỳ,
Signé: **BOUCAUD.**

(*MODÈLE DE SOUMISSION*) *kiểu đơn xin đấu giá*
(*Ecrite en français sur papier timbré, sous double enveloppe*)
(Viết chữ Langsa. Đơn phải gắn con niêm bỏ vào 2 bao thơ như đã nói trên đây)

Je soussigné (nom et prénom).........profession.........de nationalité........en résidence au village de.......Canton de ......Province de .....carte d'impôt n°....... m'oblige et m'engage par la présente soumission à exploiter la coupe extraordinaire n°...... de bois d'œuvre de la forêt protégée de Thanh-Toa de l'exercice 1937, en me conformant aux clauses du Cahier des Charges joint à l'arrêté du 21 Mars 1930 et aux clauses et conditions particulières de la vente dont je déclare avoir pris la connaissance.

J'offre de payer la somme de.......... (en chiffres et en toutes lettres) par stère cube grume de bois d'œuvre de 1re catégorie
. . . . id. . . . . de 2e catégorie
A. . . . . le . . . .
(*Signature*

LẠI CÒN BỆNH HO SỔ MŨI KHÔNG CHỪA!

Bịnh rồi, đó là bị bệnh ho sổ mũi mà không chịu chữa! Mắc đen ngực rồi, ho cả ngày, nghe như gió thổi trong phổi, người làm ốc rất khó chịu, khạc nhổ mửa gần chết ngột!

Các người nên lưu ý tới các điềm ấy, có khi vì vậy mà sinh ra ốm đau tàng tật, chết cũng nên. Các người nên biết rằng uống thuốc ngọt "Vosges Cazé" chắc thế nào cũng khỏi. Bịnh ho nguôi dần đi, các ống phổi như mới soa dầu, làm cho đờm dễ chảy ra ngoài, không bị tắc nghẹn nữa. Thuốc đó ở lại trong phổi, làm cho phổi được mạnh mẽ hơn trước.

Biết bao nhiêu người khổ sở nên chịu lấy bà Stouff làm gương! Bà đó ở «2, rue de la Gare à Audincourt, Doubs» có viết cho chúng tôi cái thơ này:

«Thật thế, ông a, tôi xin nói cho mọi người biết rằng thuốc ngọt xứ Vosges chữa bệnh ho thật là khiếu hiệu. Đã lâu năm tôi bị đau phổi, chữa thế nào cũng không khỏi. Sang đây người tôi hư đờ mỗi mệt, chả làm gì được cả.»

«Tôi ho nhiều quá, thành ra đánh thức cả mọi người trong nhà. Một bà láng giềng bèn cho tôi uống thuốc ngọt xứ Vosges, được ít ngày, bệnh ho tan mất. Tôi sung sướng quá, ngủ yên, vui làm việc. Đồng một tí tôi uống ngay một thìa thuốc ngọt xứ Vosges. Thuốc thật tốt, tôi khỏi ngay».

Sirop-Vosges Cazé

Bán tại các hiệu bào chế, hay trị hiệu: CAZÉ, Pharm., 68 bis, Avenue de Châtillon, Paris

HO LAO

Chớ nên thấy ho thương mà không lo điều trị, nếu để lâu sẽ thành ra ho lao.

Phải trị lập tức khi mới ban sơ bằng thuốc PULMOGENINE, ba, bốn lần mỗi ngày. Một muỗng canh với một chút nước trà, sẽ đặng hiệu nghiệm, đã trừ đặng ho và bổ phổi.

PULMOGENINE là một thứ thuốc trị bịnh ho rất thần hiệu.

Hỏi người bịnh nào đã dùng thuốc PULMOGENINE rồi thì sẽ rõ sự hiệu nghiệm của nó.

PULMOGENINE VE LỚN GIÁ 1$50

Có bán khắp nhà thuốc tây.

Chủ ở Pharmacie Centrale LAMUS, 185 à 201, Rue Catinat Saigon.

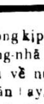

RƯỢU BẠT-HÀ GET
PIPPERMINT GET
rượu nầy uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

CHUYÊN TRỊ BỊNH THÂN TÀI

Docteur NGUYỄN-VĂN-TIỄN,
cấp bằng khoa vệ-sanh và vi-trùng,
số nhà 68, đường Chasseloup-Laubat, SAIGON

Chuyên trị cả chứng bịnh mà nhứt là bịnh ngoài da (mụng, sảy, u nhọt, ung-thư, vít tích v. v.), bịnh về máu me (dương mai, thiếu máu, v. v.); bịnh đường tiểu tiện, bọng đái, lậu kinh niên, yếu sức, v. v.; bịnh của phụ-nữ (bạch đái, đường kinh không đều và đau đớn, đau tử-cung, v. v.).

Ông đã nhiều năm kinh-nghiệm săn sóc bịnh-nhơn về các chứng bịnh trên đây.

Mỗi ngày ông đều khám bịnh cho toa. Chúa-nhựt và ngày lễ thì buổi sớm mai.

Ông cũng có dùng điện để trị bịnh nữa.

Khăn đen suối-đờn

NGUYỄN-VĂN-BÚP
CHỦ SUỐI-ĐỜN

(Gare) Bình-Nhâm par Lái-Thiêu

Tôi còn đương làm những kiểu khăn đặt riêng tùy theo ý mỗi ông; xin viết thơ nói rõ mấy lớp và lấy ni tôi sẽ làm y theo gởi lại, cách lãnh bỏ giao ngân, sở phí tôi chịu. Quí ông ở gần xin mời đến nhà trước xem máy đờn, sau dễ bề lựa khăn cho vừa ý.

Bùng và Nhiễu-gò ở trong bằng (tiêm đen, giá . . . . 3$00

Bùng và Nhiễu-gò ở trong bằng mền, giá . 2.00

Cẩm - nhung minh phấn ở trong mền, giá. 1.40

(Đại-lý M. Trận, Meilleur prix à Dakao).

DÂY BĂNG

Cho các Viên-Quan

Bổn-hiệu có tiếp đặng bên Pháp mới gởi sang các thứ dây băng (*écharpes*) cho viên-quan như Đốc-phủ, Phủ, Huyện, Cai-tổng hạng-nhứt, hạng-nhì, hạng-ba, Hội-đồng địa-hạt, và Ban-biện Phó-tổng.

Vì mỗi thứ có vài ba cái mà thôi nên Bổn-hiệu xin các quí ngài nào có cần dùng thì viết thơ liền cho Bổn-hiệu mà hỏi giá, Bổn-hiệu sẽ hồi âm cho quí ngài biết.

Nếu chậm trễ Bổn-hiệu bán hết thời phải đợi cả năm bảy tháng nữa bên Pháp mới có gởi qua thêm.

Xin quí ngài lưu ý.

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
57, rue Larten Mossard
SAIGON

Giá: lúa, gạo, bắp

SAIGON, ngày 1er mai 1937

GẠO

Chưa kể tiền thuế, bao lấy luôn
Một tạ 60 ki-lô 700

Gạo số 1 25 °/. tấm	....	3.86 tới 3.88
Gạo số 2 40 °/. tấm	....	3.71 tới 3.73
Gạo số 2 50 tới 55 °/. tấm		3.61 tới 3.63
Gạo lứt 5 °/. lúa	......	3.00 tới 3.02
Tấm số 1 và số 2	....	3.30 tới 3.32
Tấm số 3	....	2.78 tới 2.80
Cám trắng	....	1.68 tới 1.70
Cám lứt	....	0.65 tới 0.70

LÚA

(Chở đến nhà máy Chợlớn, bao lấy luôn — Mỗi tạ 68 ki-lô

Lúa xay gạo thượng hạng	2.64 tới 2.68
Lúa xay gạo số 1	2.56 tới 2.60
Lúa số 2,40 °/. Nhựt-bổn..	2.48 tới 2.52
Lúa số 2,50 tới 55 °/. Java	2.40 tới 2.44
Lúa xạo	2.19 tới 2.23

BẮP

Bán tại Cholon mỗi 100 kilos

BẮP { Đỏ: 7$85 à 7$95 mai
BẮP { Trắng: —

HEO mỗi trăm kilos tới . . . 25$00
GÒN lọc hột rồi. 100 kilos là 26.75

TIN TÀU TỚI

Ở Pháp lại

Le *Cap Varella* le 8 mai (C.R.)
L'*Aramis* le 9 mai (M.M.)
Le *Yalou* le 7 mai (M.M.)

Ở Bắc và Trung-kỳ về

Le *Claude Chappe* le 7 mai (M.M.)
Le *Ville d'Amiens* le 10 mai (M.M.)

Ở Trung-hoa và Nhựt-bổn về

Le *Jean Laborde* le 7 mai (M.M.)
Le *Yangtsé* le 12 mai (C.R.)

Ở Singapore lại

Le *G. G. Merlin* le 4 mai avec 759 sacs postaux (S.A.M.I.)

Ở Nouméa lại

Le *Pierre Loti* 3 mai à 15 h. (M.M.)

TIN TÀU ĐI

Qua Pháp.

Le *Ville d'Amiens* le 12 mai (M.M)
Le *Cap Padaran* le 6 mai dans la matinée (C.R.)
Jean Laborde le 9 mai (M.M.)
Le *Yangtsé* le 11 mai (M.M.)

Ra Trung và Bắc-kỳ

Le G.G. *Van Vollenhoven* le 5 mai (S.A.M.I.)
Le *Claude Chappe* le 10 mai (M.M.)
L'*Aden* le 2 mai (R.C.)
Le *Cap Varella* le 10 mai (M.M.)
Le *Yalou* le 8 mai (M.M.)

Qua Tàu và Nhựt-bổn.

L'*Aramis* le 11 mai (M.M.)

Qua Singapore (Poulo-via Condore)

Le *G. G. Pasquier* le 9 mai à 15 h. (S.A.M.I.)

Bạch-Khuê Toàn-Truyện

白圭全傳

Độ thập tài tử

Dịch-giả: SONG-[illegible]

HỒI-THỨ MƯỜI SÁU

Từ-vi-sảnh, Loan-phụng hòa minh
Hoài-viễn-lâu, sắt-cầm hảo hiệp.

(Tiếp theo)

Nói về Võ-kỳ-nhi ở nhà thủ chế, thấm thoát đã mãn ba năm, chàng biết bạn đồng-niên (đồng khoa) đã xuất sĩ cả rồi, chỉ một mình công danh chậm trễ, nên chàng muốn tính việc hôn nhơn cho gấp, đặng chàng tới kinh thọ chức làm quan, bởi vậy, chàng muốn gởi thơ cho vị hôn thê là Trương-lan, rồi chàng sẽ liệu bề giã thù, chẳng ngờ thơ chàng chưa kịp gởi, thì chàng đã tiếp thơ Đình-thụy gởi tới rồi, Kỳ-nhi mở phong thơ Đình-thụy xem tường, biết ý Đình-thụy muốn thỉnh tới nhà ở rể, kỳ-nhi kêu người đem thơ mà hỏi rằng: Băng-nhân có biết Trạng-nguyên gởi thơ tới đây chăng?

Người đem thơ đáp lại rằng: ý giả Băng-nhân có biết thì phải.

Kỳ-nhi lại hỏi: chủ đem thơ tới đây, vì em gái của Trạng-nguyên, hay là sự em gái của Băng-nhân? (1) đối với câu hỏi nầy khó hiểu, người đem thơ không trả lời, Kỳ-nhi đề dạ hồ nghi, chàng lầm thầm trong miệng mà nói: ta bằng lòng kết hôn với em gái của Băng-nhân, (Băng-nhân là Lan-anh) Trương-đình-thụy cũng biết rồi, nay Đình-thụy lại ép buộc ta kết hôn với em gái của chàng, thiệt lấy làm sự lạ. Kỳ-nhi ngẫm nghĩ như vậy, rồi kêu người đem thơ mà căn dặn rằng: chủ trở về phục mạng với Trương-trạng-nguyên, rày mai tôi sẽ tới Qui-phủ hầu chuyện, vả tôi không kịp viết thơ gởi thăm Băng-nhân, (Lan-anh) nhờ chủ về nói lại cho Băng-nhân hay, người đem thơ dạ dạ dâng lời, bèn từ tạ Võ-kỳ-nhi ra về khi đó. Kỳ-nhi sắp đặt việc nhà tử tế, đem Gia-bộc giong tới chỗ ở của Đình-thụy tức thời.

Nói về Đình-thụy gởi thơ cho Võ-kỳ-nhi rồi, cứ trông đợi bức thơ hồi âm của Kỳ-nhi cho biết, bỗng thấy người đem thơ trở về học chuyện lại, nói Kỳ-nhi chất vấn sự em gái Băng-nhân hay là em gái Trạng-nguyên, Đình-thụy chúm chiếm cười, chàng không nói lạ sao hết, ít ngày chi đó, Đình-thụy ra đứng bên cửa một mình, bỗng thấy Kỳ-nhi ngồi xe giong tới nhà chàng, tùng hành có hai tên Tiểu-bộc, Đình-thụy lật đật làm lễ tiếp rước, Kỳ-nhi xuống xe chào mừng, liền đó, Đình-thụy dắc tay Kỳ-nhi vào nhà, kêu tiểu-đồng dọn tiệc trà giải khát, hai người uống trà trò chuyện, thuật lại cảnh tình lúc tương biệt về sau.

(1) *Băng-nhân Lan-anh là em gái của Trạng-nguyên Trương-đình-thụy, lúc Lan-anh cải nam trang ứng thí, kết bạn hữu với Võ-kỳ-nhi, nàng thấy Kỳ-nhi phải lòng, vẫn muốn hứa hôn với Kỳ-nhi cho vừa ý, song sự nàng cải nam-trang không thể nói ra được, giả nói gạt kỳ-nhi rằng: «nàng có một người em gái, sẽ gả em gái nàng cho Kỳ-nhi» bởi vậy, Kỳ-nhi không biết mà lầm, tưởng là Băng-nhân Lan-anh có em gái thiệt, kỳ thiệt em gái Băng-nhân và em gái Trạng-nguyên, chỉ một mình Lan-anh đó thôi.*

(Còn nữa)

Imp. LỤC-TỈNH TÂN-VĂN

Le Gérant: LÂM-VĂN-NGỌ

218 / 3 mai 37
[signature]

Bài diễn văn của
QUAN TOÀN-QUYỀN J. BREVIÉ
đọc tại Saigon ngày 14 Janvier 1987 khi ngài sang phó nhiệm Đông-Pháp, lúc tiếp kiến các quan chức văn võ và các hạng thân thương

(Tiếp theo trương ba)

Nhân các đề xuất càng trị-giá lại mà xét xem việc tô thuế có thể nhẹ đi để cho các giai cấp cùng tùng được nhờ. Quang khai việc giản thủy nhập điền để cho địa lợi được tăng tiến, làm cho hoàn thành đường thiết lộ Đông-pháp, lập thêm tờ hợp-hội. Tại Trung - Kỳ thời phụng tuân thánh ý Đức Bảo-Đại Hoàng-Đế và theo chính kiến của Nam-Triều mà tổ chức lại việc chính-trị và tư-pháp. Ở Nam-Kỳ và Cao-Miên thì sửa đổi và giảm tô thuế; việc học thời sắp đặt cho chinh hợp với tình tình và nhu dụng của dân thuộc chủng tộc Cao-Miên. Ở bên Lào thời kết mối thân thiện với quốc - dân. Việc chữa thuốc và phát thuốc thơi nơi theo chương-trình củ mà tuần tự tiến lên không để phải gián đoạn: hết sức bài trừ các bịnh thời-khí và bịnh sốt rét, mở mang các thành thị và việc giữ vệ sinh.

Các việc ấy người ngoại-quốc đi qua đây quan sát đều công nhận ngợi khen cả.

Trong ba bậc thời đều mở rộng hoàn-toàn, kể từ sơ cấp, cần thiết cho đến nền cao-học để đào luyện lấy nhân tài mà lợi dụng vào việc khai hóa sứ nầy.

Ấy là Bổn-chức mới lược kể sự nghiệp của nước Đại-Pháp ở bên Đông-Pháp nầy trước sau vốn là liên-tiếp, kể từ quan Paul Bert khai hủy lập chương-trình rồi đến các vị kế nghiệp ngài đã nổi danh tiếng và được liệt vào hạng các nhà đại cai-trị đất thuộc địa trong các thời đại đã qua, cho đến các vị đại danh Toàn-Quyền về sau nầy: như quan Sarraut, quan Van Vollenhoven, quan Roume, quan Long, quan Merlin, quan Varenne, quan Pasquier, và quan Robin bổn chức kể-vị đây là một bậc cương quyết, lịch-duyệt, tận tâm về việc công.

Nhờ ba đại đức ấy của quan ROBIN mà ngày nay xứ Đông Pháp mới có cơ phục hưng được. Công đức các vị đại danh Toàn-Quyền trước đây Bản-chức không thể nào bày tỏ hết được. Các vấn đề khó khăn vừa qua đây đã làm cho cuộc tương lai đáng phải quan tâm thế mà đã tuần tự giải quyết được hết mà nay Bản-chức sang cầm quyền thời được hân hạnh biết chừng nào.

Trong các sứ kết quả hay ấy bản-chức xin công nhận một phần là của quan Thống sứ SILVESTRE ngài nhận chức Toàn-Quyền gặp vào lúc rất khó khăn thế mà nhờ ủy-quyền sự khôn ngoan và lòng chân thành của ngài mọi việc đều mĩ mản, cho nên ngày nay ngài trao cho Bản-chức một cách làm minh chứng tài đức một nhà đại chính-trị.

Tái lái mà các đại danh đã cầm qua nay đến lượt Bản-chức thời Bản-chức lấy làm cảm động nhưng Bản-chức không đến nỗi phải lo ngại, vì Bản - chức có thể trông vào sự hộp tác nhiệt - thành minh-mẫn của Đức Đại-Nam Hoàng-Đế, Quốc-Vương Cao-Mên và Lào, và Chánh-phủ ba nước ấy cũng trong vào sự trợ-lực của các cơ-quan dân đã cử lên và các bậc làm đại-biểu cho các xứ Đông-pháp, xưa nay vốn đã lấy nghĩa vụ làm trọng.

Bản-chức lại càng trông vào lòng công tâm, lòng nhiệt thành và sự thông thạo của quan giới đều là bực anh tài, từ các quan Thống-đốc, Thống-sứ Khâm sứ đã thành sự-nghiệp biện - hành cho đến các bậc giúp việc các ngài vừa người Pháp, vừa người bản-xứ.

Vậy cùng với các vị ấy Bản chức xin có nhời đơn giản ràng: ta hãy cùng nhau làm việc.

Về phần Bản chức góp sức vào việc công ấy thì xin quyết định giữ theo đức công bằng lòng khoan hồng của nước Đại-Pháp có lòng thương đến các dân cùng khổ; sẽ xin giữ đúng các hòa ước đối với các quốc vương đã nhận nước Đại-Pháp bảo hộ; sẽ lấy lòng minh mẫn mà chỉ đường cho các chính-phủ cầm quyền trong các xứ ở đất Đông-Dương nầy; việc kinh-tế trong nước thì Bản chức sẽ dùng làm hoạt động và các hạng quyền lợi trong xứ Đông-Dương nầy Bản chức sẽ đứng giữa đem hết lòng công tâm mà phân giải

---

KẾT-QUẢ CUỘC ĐUA NGỰA

Chúa-nhựt 2-5-1937

ĐỘ THỨ NHỨT

3 Long-Lân	1	4.30
—	2	2.10
4 Nénette	2	4 00

Cá cặp: 3×4 73p.80.

ĐỘ THỨ NHÌ

5 Princesse	1	3.80
—	2	2.40
3 Long-Vân	2	2.40

Cá cặp: 5×3 = 32p.70.

ĐỘ THỨ BA

5 Vamp	1	11.20
—	2	2.90
4 Victoria	2	1.90
8 Ô-Bông	2	3.20

Cá cặp: 5×4 = 83p.20

ĐỘ THỨ TƯ

4 La madelon	1	5.60
—	2	2.70
2 Shell	2	2 30

Cá cặp: 4×2 = 38p.60.

ĐỘ THỨ NĂM

8 Popok Sath	1	4 10
—	2	1.70
9 Mạnh-Lương	2	3.50
14 Phi-san-Hồ	2	8.50

Cá cặp: 8×9 = 52p.90.

ĐỘ THỨ SÁU

3 Aspantol	1	9.60
—	2	2.80
5 Sans Arrêt	2	2.80
4 Milady	2	2.10

Cá cặp: 3×5 = 143p.20.

ĐỘ THỨ BẢY

3 Fanfan	1	3.60
—	2	1.40
1 Kim-Sang	2	1.30
8 Đam-Anh	2	1.90

Cá cặp: 3×1 = 15p.70.

ĐỘ THỨ TÁM

Vì trời tối nên hoãn đến tuần tới.

DOUBLE - ÉVENT

8 × 3

Popok Sath × Fanfan... 34$70

CHỞ NGHÈO

Một anh tài-xế nhảy xuống sông Cầu-bông tự-tử

Sáng hôm qua, nhà chuyên trách có vớt được một cái tử thi của một anh lao động nghèo khổ trôi tấp ở Cầu-bông Đất hộ.

Số là cách đây vài tháng, anh Mười, tài-xế, ở Saigon, được it lâu rồi anh bị bớt, cũng vì có tánh lười biếng chậm trễ.

Từ ấy nhẫn nay, anh vẫn chịu cảnh cơ cần, và lại còn mang thêm chứng bịnh ghiền nữa.

Cách đây it lâu có một vị hảo tâm thấy vậy động lòng trắc ẩn, mới ra vốn cho anh đi bán cá rem cây để đắp đổi qua ngày tháng.

Rồi anh nghỉ làm sao không biết, mà hôm rồi đây anh lại nhảy xuống sông Cầu bông trầm mình quyên sanh.

Thây anh nổi lên rồi, nên nhà chuyên trách mới đến vớt được đó.

ĐẾN 15 MAI 1937

Sẽ tái-bản

Đông-Dương tập chí

La Revue Indochinoise

Tờ báo văn - chương, khoa-học và Xã - hội. Báo ra ngày thứ bảy, 32 trang lớn.

Một phần Quốc-văn, Một phần Pháp-văn

GIÁ MUA BÁO

Trong nước:

Mỗi số: 0$10 Một năm 4p.40

Sáu tháng: 2p.30, Ba tháng 1p.20

Một năm: 8p 80 Sáu tháng: 4p. 60

Ba tháng: 2p.40

Tòa soạn — trị-sự Quảng cáo: 3 place Négrier, Hànội.

Giây nói · 853

Thơ và mandat gởi về cho Mr Nguyễn-Giang Chủ-nhiệm Đ. D. T. C.

Việc quảng-cáo, xin hỏi M. Tô-Chân-Nho ở Tòa-báo

Tin buồn

Bổn - báo tiếp được tin buồn rằng thầy

Hồ-văn-Quờn

Giáo tập trường sơ học Gò-đen (Cholon) đã từ lộc sớm mai bữa 30 Avril 1937 tại nhà thương hợ-quán (Saigon). Thầy hưởng dương được 31 tuổi.

Lễ tống chung đã cử-hành chiều bửa chúa nhựt 2 Mai 1937, tại làng Long-sơn (Cholon).

Bổn báo xin chia buồn cùng tang - quyến và chúc hãy tiêu diêu cảnh ngoại.

Hội « Cựu học sanh các Trường sư phạm Nam kỳ », kính xin cho các hội-viên và các bằng hữu cựu học sanh, hay rằng thầy Hồ-văn-Quờn, là hội viên của hội đã thất lộc, và đã an táng bữa chúa nhựt 2 mai.

Hội rất buồn thảm cho một hội-viên, đồng chí của hội, chẳng may mạng vẫn, hội xin thành thật phân ưu cùng tang quyến và xin các hội viên cùng bằng hữu cựu học sanh cầu nguyện cho hương hồn thầy Hồ văn Quờn được hưởng phước thanh nhàn nơi dị lộ.

Số tiền thu cho sổ dư - toán Đông-Pháp về tháng Mars 1937

Nguyên về tháng Mars 1937, số tiền thu cho sổ dư toán Đông Pháp được là 5 690 534 p về ba khoản thuế Thương-chinh, trước bạ và Bưu-chính.

Từ 1er janvier đến 31 Mars thì số tiền thu được tất cả là 14.693.057 p, chia ra như sau nầy: Thương chinh 12 414.147 p, Trước bạ 1 321 p 596 p, Bưu chinh 957 314 Như vậy xem ra thu được 1.498.182 p quá số dự định Về khoản thuế Trước bạ và Bưu chính lại thu kém là 13404 p và 72 561p

3 tháng đầu năm 1936 về các khoản thuế Thương, chinh Trước bạ, Bưu chinh và thuế ô tô vận tải, thâu được là 55 610 117 p., quá số dự định là 8.665.917 đồng

---

Đám táng M. Trần-ngọc-Lê

(Tiếp theo trương nhứt)

muốn nói cho đúng hơn, thì trong cuộc hát giúp quốc - trái ấy, cái công lao của thầy cũng không phải nhỏ.

Đến lúc sau nầy thầy có sắm một gánh hát, nhưng rất rủi cho thầy, gặp hồi thời vận bất thông, công việc làm không được toại lòng, vì cái gánh hát ấy lỗ lả mà thầy phải mang nghèo từ ấy nhẫn nay, nói ra càng chua xót.

Thiệt nghĩ mà ngán ngẫm cho cái đường đời của thầy gặp nhiều cái cảnh-ngộ chẳng may: nhà đã giột lại bị mưa đêm; ghe đi chậm lại còn gặp thêm gió ngược.

Đã lỡ là mà phải mang nghèo thì đã đành rồi, lại còn xáng bịnh đau cái chứng bịnh bại tê, đã trót 5, 6 năm trời, đành nằm mải một nơi mà chịu trận: thiệt thâm biết đường nào!

Hiện nay thầy vừa được 61 tuổi, mà vì chứng bịnh trầm-kha, nên thầy phải từ giã cõi đời, từ giã hết anh em mà tách mình về nơi dị vức.

Ôi! vật đổi sao dời, tình xưa cảnh củ; ba vạn sáu ngàn ngày không mấy lát, kiếp phù-sanh thiệt chẳng có bấy nhiêu lâu.

Nghĩ cho cái kiếp con người sanh ra ở trong cõi tạm nầy, nào có khác chi như một giấc chiêm-bao, như lượng sóng nhào, như vầng mây nổi, sống thác mất còn, thoạt trong nháy mắt.

Đã biết rằng nhơn sanh tự cổ thùy vô tử, người ở đời có mấy ai mà khỏi chết một lần

Nhưng mà, phận thầy nằm xuống đã an, chỉ có thảm cho thiếm Ba đây, còn lại có một mình, con cái vốn không, sớm khuya hiu quạnh, sau trước vắng tanh, thấy cái cảnh tượng của một gia - đình ủ giột như vầy, mà ai chẳng động tình thương đau cho người bất hạnh.

Nay tôi vì tình cố-cựu, vì nghĩa tri-giao, ra đứng trước linh-tiền thay mặt cho hết thảy anh em là những người quyến-thức của thầy và phần riêng của tôi mà than thở đôi lời để vĩnh biệt cố - nhân một lần sau chót và cầu chúc cho linh-hồn thầy sanh thuận tử an, sớm được hưởng phước thanh nhàn nơi miền Cực-lạc ».

Quan huyện đọc vừa dứt lời, anh em ai nấy đều ra trước linh-xa nghiêng mình thi lễ từ biệt vong linh, mà ai ai cũng đều tỏ ý ngậm ngùi, nhưng vì phận - sự buộc ràng, nên phải ôm lòng lên xe mà trở gót.

Đôi lời cám tạ

Chúng tôi là: vợ, em và cháu của:

M. TRẦN-NGỌC-LÊ

hết lòng cảm tạ ơn quí quan và quí ông, quí bà đã đến phân-ưu và đưa linh-cửu người lần cuối cùng.

Trong lúc tang-gia bối rối có điều chi sơ thất, xin quan khách niệm tình lượng thứ cho.

Tang chủ;

Mme Vve Trần-ngọc-Lê,
M. Trần-ngọc-Vân,
M. Mme Trần-ngọc-Quang,
M. Mme Huỳnh-văn-Nhung,
M. Mme Chiếm-văn-Kính,
đồng cảm tạ.

Tin mừng

Chúng tôi mới hay một tin mừng rằng đến ngày 6 và 7 Mai 1937 nầy, ông Lê-văn-Dụ là cựu quân linh mật-thám, nhà ở tại đường Douaumont số 119 Saigon sẽ làm lễ thành hôn cho cháu nội của ông là M. Lê - văn - An, học - sanh trường Pétrus - Ký Chợ-đủi sánh duyên cùng cô Trần-thị-Hay, ái nữ của hai ông bà Trần - ngọc - Lầu, điền - chủ và cựu hương - chánh làng Bình-đức Tânan.

Chúng tôi có mấy lời mừng cho hai họ và cầu chúc cho hai vợ chồng mới: Loan phụng hòa minh, sắt cầm hảo hiệp.

L.T.T.V.

KHÚC QUẸO CỦA LỊCH-SỬ

1er MAI năm nay ở Saigon

Một cuộc biểu - tình tại rạp hát Thành-Xương đường Boresse — Và nhiều người Pháp ở các tả đảng đến dự

Trải hơn mấy năm trước, ngày 1er Mai năm nay dưới chế-độ chánh - phủ mặt - trận bình - dân được Hội-đồng Tổng-trưởng bên Pháp công - nhận là một ngày lễ quốc - gia. Ngày lễ ấy do một đạo luật (loi) ấn - định. Mặc dầu đạo luật ấy ra rất trễ, nhưng bộ Thuộc - địa cũng tư điễn tin khắp các Thuộc-địa cho thi hành ngay.

Cũng nên nói để các nhà chép sử ở đây nhớ, trước khi tin vô-tuyến - điện cho hay Hội-đồng Tổng-trưởng đã bỏ thăm đạo luật nầy, thì có một nghị quản-hạt người Pháp ở Saigon ta đánh điện tín xin quan Toàn - quyền Brevié lưu ý dùm đến.

Thì ra quan Toàn-quyền cho hay ngài sẵn lòng xem xét, nhưng tiếc vì sự công nhận ngày 1er Mai là ngày lễ quốc-gia ấy do sự ấn-định của một đạo - luật, nên chỉ phải đợi lịnh của bộ thuộc - địa mới đặng.

Thì ra lối 4 giờ chiều ngày thứ sáu 30 Avril, có tin bên bộ cho hay phải thi hành ngay đạo luật ấy. Thế là lần thứ nhứt lao-động ở Saigon ta đặng làm lễ kỷ-niệm ngày 1er Mai một cách chánh thức.

Như đã quyết định từ trước, chi nhánh đảng xã-hội (S.F.I.O.) ở Namkỳ hiệp cùng anh em ở nhóm La Lutte ở Saigon định tổ-chức cuộc lễ kỷ-niệm ngày 1er Mai. Cuộc lễ kỷ-niệm nầy cử-hành tại rạp hát Thành - Xương đường Boresse hôm tối thứ bảy 1er Mai, có hơn 3000 người đến dự có hơn 20 người đàn-ông và đàn bà Pháp.

Ngoài rạp hát có một đội bảo-an giữ trật-tự rất nghiêm - nhặt, ở trong có đặt « Microphone ». Trong cuộc hội hiệp ấy có nhiều diễn-giả lên đàn sự tích và ý - nghĩa ngày 1er Mai.

Ngoài mấy anh em ở nhóm La Lutte như Thâu, Tạo, Mai, Tường, Nguyễn, thì các anh em người Pháp ở các tả đảng như các ông Dubois, Trạng-sư Loye, Sauterey v.v... lên diễn đàn.

Diễn-giả nào cũng đặng thính-giả hoan-nghinh đặc-biệt.

MỘT CÂU CHUYỆN TỨC CƯỜI

À, té ra Nguyễn-đồng-Mạnh là anh nầy!

Số báo đã qua, thể theo hai bạn đồng-nghiệp « Saigon » và « Điển-Tín » chúng tôi có hỏi Ng-đồng-Mạnh là ai, mà lại vào nhà thương Chợ-rẫy tự xưng mình là nhà làm báo để choán cái giường mà chánh-phủ giành riêng cho anh chị em viết báo ở Namkỳ khi có bịnh.

Chúng tôi không muốn nói chi nhiều, xin các bạn đọc báo C. L. ra ngày thứ bảy 1er Mai có nói rỏ, nhưng chúng tôi chỉ xin chánh phủ lưu ý về điều nầy: Nguyễn-đồng-Mạnh là con một nhà tuy không phải giàu có hơn ai, nhưng dư giả đủ sức xuất vốn làm 2, ba tờ báo hằng tuần liên tiếp. Và lại theo điều lệ hội Liên-hữu báo-giới Namkỳ chánh-phủ buộc các hội-viên vào hội phải cho đúng những điều kiện đã định mới có thể bảo là nhà làm báo (journaliste), thì cứ như trường hợp của anh Nguyễn-đồng-Mạnh nầy không thể nào bảo là nhà làm báo (journaliste) được. Đã vậy, anh Mạnh là người đủ sức trả tiền để dưỡng bịnh, lý nào chánh-phủ để cho anh ta « giả hiệu » mà lừa quyền-lợi hay sao?

Dưới đây chúng tôi xin đăng tờ thông cáo của hội Liên-hữu báo-giới Namkỳ:

Nguyễn-đồng-Mạnh là chủ nhiệm tờ báo « Nghe-Thấy »

Anh Nguyễn-đồng-Mạnh được cái danh dự nhập vô làng báo Namkỳ là nhờ sự hiệp-tác với anh Võ-khắc-Thiệu. Từ chức thơ toán Zán-Báo, anh Mạnh lần lần từ địa vị quản lý tờ báo Abeille lên chiếm cái ghế chủ nhiệm tờ báo « Nghe-Thấy » đều là những tờ báo do sự hoạt động của anh Võ khắc-Thiệu.

Anh Nguyễn-đồng-Mạnh không phải là hội-viên của A.J.A.C. vì anh Mạnh chỉ làm chủ nhiệm có bốn năm số báo.

Phòng ở nhà thương Lalung Bonnairre để cho tất cả các nhà làm báo: dầu có chưn hay không ở A.J.A.C. cũng thế, và ở nơi Chánh-phủ quyết định.

Anh Võ-khắc-Thiệu có đến xin giấy chứng của A.J.A.C. rằng anh Nguyễn-đồng-Mạnh có làm chủ nhiệm tờ « Nghe-Thấy » trong một tháng vậy thôi.

A.J.A.C.

TIN VẮN

Một cậu học sanh ở Mỹ tên Frédérick Vonce, vì muốn xem cuộc lễ gia-miện của vua George VI mới lén trốn dưới tàu « Queen Mary » để qua Anh.

∴

Lúc tàu đến bến Plymouth, cậu Vonce tính trà trộn theo hành khách để lên bờ, nhưng rồi cho cậu liền bị lính đón bắt lại được.

∴

Kỳ tàu tới đây cậu sẽ bị đưa trở về Mỹ, nhà cầm quyền ở sở Tân-đáo đã định không lôi cậu ra Tòa làm chi, bởi vì cậu còn là học sanh.

∴

CÔ SÁU

NG-THANH-DƯƠNG

Mỹ-Yên Cholon

Của hồi đã hồi đàng trai xong vậy có bây giờ ở đâu?

Hãy viết thơ về để ông và bà Hội-đồng rầu lo nhiều.

∴

Trong tháng Mars, số tiền thâu nhập về 3 khoản chánh của ngân sách Đông pháp tổng cộng là 5.690.534p.00 và kể từ đầu năm đến 21 Mars thì số tiền thâu nhập của 3 khoản chánh ấy tổng cộng được là là 14.693.057p.00 chia ra như sau nầy:

∴

Khoản — 1 Thuế thương chánh 12.414.157p.00.

Khoản — 2 Trước bạ 1.321.569p.00.

Khoản — 3 Bưu-điện 957.314p.00

∴

Tổng cộng số tiền thâu cả 3 khoản hơn số trù tính trong ngân sách là 1.498.182p.00.

∴

Về khoản 1, số thâu hơn số trù tính 1.584.147p.00.

Về khoản 2 và 3 kém 13.404p.00 và 72.561p.00.

∴

Uống mỗi ngày một hườn Aspirine Usines du Rhône, ấy là biết lo xa vậy bởi vì thuốc nầy làm cho ta khỏi nhức đầu.

∴

Kể đến ngày 1er Janvier 1936 Liên-bang-Nga Sô - viết, có 547.064 xưởng kỹ nghệ. Số nhơn công dùng tới là 25 triệu người.

∴

Các xưởng chế máy móc dùng tới 7.06.000 người, trong đó có 548 500 kỹ sư và chuyên môn.

∴

Mỗi ngày Nga sản xuất ra được 66 triệu kinh hơi điển 350.000 tấn than; 89.000 tấn dầu hôi; 88 000 tấn sắt; 39.500 tấn gang; 48.800 tấn thép.

∴

Về việc vận tải, kể đến 1er Octobre 1936, Nga có 80.099 cây số đường xe lửa.

∴

Về đầu năm nay, Nga có 22 ngàn 148 đầu máy xe lửa, 590,843 toa chở hàng và 33.928 toa chở hành khách.

∴

Trong năm 1935, xe lửa Nga 919.121.000 hành khách và 388.533 000 tấn hàng.

∴

Năm 1936, máy bay thương mải rất thạnh hành và đường hàng không mở mang tới 90 600 cây số đối với 80.000 cây số về năm 1935.

∴

Những phú nguyên của Nga cũng không phải là ít.

∴

Rừng ở Nga rộng tới 1.000 triệu mẫu. Vậy mà toàn thế giới chỉ có 3.000 triệu mẫu.

∴

Số thang dự trữ là 1.200 ngàn triệu tấn. Sau Huê kỳ, Nga là nước nhiều thang nhứt. Nga còn có 30 phần trăm số dầu hôi của thế giới.

∴

Hiện nay Nga chiếm cái địa-vị thứ nhứt trên thế giới về sự sản-xuất vàng.

Mấy người mà ít hay đau vặt không hay cảm mạo thương hàng, ít hay nhức đầu sổ mũi là họ nhờ có sắm sẵn một ve dầu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG để ở trong tủi họ luôn, không khi nào ngớt.

∴

Hiện nay các sở Thú - y Đông Pháp đang trù định cách chọn giống bò, để cho các nhà chăn nuôi súc vật lấy giống mà khỏi tốn kém.

∴

Ngoài ra lại còn nuôi giống bò Ấn (Sind) để cho sanh sản ra nhiều, vì giống bò nầy cho sữa nhiều hơn bò bổn xứ.

∴

Sở Thú y đã bày nhiều phương pháp có kết quả tốt đẹp, các nhà chăn nuôi được tự do chọn lựa phương pháp giản tiện mà không phải tốn kém gì nhiều.

∴

Tuy vậy chớ công việc làm của sở Thú y phần đông nhà chăn nuôi chưa biết, vậy phải truyền bá ra, nhứt là các phòng Canh nông có cái bổn phận làm cho các nhà chăn nuôi biết những phương pháp nầy.

∴

Dầu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG là một thứ dầu bá chứng, trị bịnh như phân; nhứt là bịnh cảm mạo tứ thời; hoặc là nhứt đầu đau bụng hoặc xây xẩm mặt mày; hoặc tức rang nơi ngực, trong uống ngoài thoa, hết trong chớp mắt.

∴

Thuốc: hườn « Aspirine Usines du Rhône » chuyên trị các bịnh nhứt đầu, long óc sổ mũi và đau nhứt răng.

∴

Sau khi làm lụng về trí thức hay là thân thể cả ngày mệt nhọc thì thấy nhứt đầu khó chịu

Muốn cho được tỉnh minh lại hãy uống một hườn hay là hai hườn Aspirine Usines du Rhône

---

Ai lượm đặng bóp - phơi

Đêm 23 Avril lối 9 giờ tôi có đi quanh Châu-thành Cholon làm rơi mất một cái bốp-phơi; Trong ấy có một số bạc, một cái giấy thuế thân năm 1937, về Châu thành Cholon số 08565 và nhiều giấy tờ quan hệ.

Vậy trong bà con ai có lượm đặng: tôi xin biếu số bạc trong bốp làm quà tặng công khó, còn giấy tờ xin gởi trả lại.

Rất cám ơn

LÂM-VĂN-NGỌ

Chủ nhiệm báo « Lục-Tỉnh-Tân-Văn » 57, rue Lucien Mossard-Saigon